DZIENNIK

Rozporządzeń Rządowych

Wolnego Nipodległego i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

ad Nrm: 2104.

MY PREZES i SENATOROWIE Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu

Maiąc sobie od Wysokiey Komissyi Organizacyiney od Trzech Nayiaśnieyszych Sprzymierzonych Dworow Artykułem 7. Traktatu Dodatkowego w Wiedniu dnia (21. Kwietnia) 3. Maia 1815. postanowioney udzielone Uchwały Organiczne Urządzenia rożnych Części Administracyi Władz, i Przedmiotów Ogółu Kraiu Wolnego Miasta Krakowa dotyczące się, Takowe dla wiadomości Publiczney ogłosić Drukiem rozkazaliśmy i rozkazuiemy, zalecaiąc wszystkim Władzom tuteyszo-Kraiowym, ażeby wykonania Onych iako moc obowiązuiącą maiących przestrzegali,

gali; Mieszkańcom zaś Wolnego Miasta i Jego Okręgu, ażeby do nich w urządzaniu Czynności Swoich ścisle stosować się usiłowali.

Działo się w Krakowie na Posiedzeniu dnia 15. *Mca: Lipca* 1816 *Roku.*

Wodzicki.

Mieroszewski

Sek: Jen: Senatu

Wolff

Sek: D:

URZĄDZENIE WEWNĘTRZNE Senatu Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

ROZDZIAŁ I.

o Senacie.

§. 1.

Senat Rządzący Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu składa się z Prezesa Senatu, Dwunastu Senatorów, tudzież Sekretarza Jeneralnego.

§. 2.

Wszelkie Uchwały, Reskrypta, Nominacye i Pisma, wychodzą z podpisem Prezesa, kontrasygnowane przez Sekretarza Jeneralnego, z napisem: Senat Rządzący Wolnego Niepodległego i sciśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, albo, My Prezes i Senatorowie Wolnego, Niepodległego i sciśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

§. 3.

§. 3.

Ażeby Uchwała, Postanowienia, lub iaka bądź czynność przez Komplet Senatu przechodząca była ważnie zadecydowana, Komplet winien iest składać się z Prezesa lub Jego Zastępcy, sześciu przynaymniey Senatorów i Sekretarza Jeneralnego; pomiędzy zaś Senatorami komplet składaiącemi powinien bydź koniecznie z każdego Wydziału naymniey ieden. — W ten czas zaś gdy będą roztrząsanemi, ważnieysze Materye Stanu, bądź Proiekta do zgromadzenia Ludu wprowadzić się maiące, lub też dawana Audyencya Rezydentom obcych Mocarstw i. t. p. Senat w całym Komplecie ostrzeżony od Prezyduiącego zasiadać powinien, i tylko oddalenie się za legalnym pozwoleniem, lub udowodniona choroba, wymawiać może. —

§. 4.

Wszelkie Uchwały postanowienia, i. t. d. pod decyzyą Senatu przychodzące,

stanowia

stanowią się prostą większością głośnych kresek, w razie zaś rowności, Prezes zarówno z innemi wotuiący, drugą kreską rzecz rozwięzuie. — Sekretarz Jeneralny ma tylko głos doradzcy. — W przypadku zaś Artykułem 13. Konstytucyi ostrzeżonym, trzy czwarte części głosow zupełnego Kompletu, to iest dziewięć głosów stanowi większość. —

§. 5.

Wolno iest Senatorowi gdy tego żąda, podać do Protokułu swoie osobne zdanie, o ktorym wzmianka własną Jego Ręką w Sentencyonarzu zapisaną bydź winna; na następuiące zaś Posiedzenie, przeciwnego zdania będący Senator przynosi wyłuszczenie powodów mniemania swoiego przez siebie podpisane, które Sekretarz Jeneralny oznacza stosownym Numerem i do Akt odsyła. —

§. 6.

Prezes zwołuie nadzwyczayne Posiedzenie Senatu gdy tego widzi potrzebę, lub

lub za uczynionym sobie o to z którego bądź Wydziału przedstawieniem. —

§. 7.

Senat w komplecie zwyczaynym odbiera Przysięgę od Urzędników, których z mocy Konstytucyi mianuie. —

§. 8.

Upoważnienie Senatora do oddalenia się w interefsach prywatnych na czas dłuższy nad dni pięć, innego zaś Urzędnika na czas dłuższy nad dni dziesięć od Senatu zawisło. —

§. 9.

Wnioski do Senatu przychodzące czynionemi bydź mogą, wedle okoliczności ustnie lub na piśmie. — Po ukończeniu opowiedzenia rzeczy, ieżeli mniemanie Referenta nie iest iednomyślnością przyięte, Prezyduiący zapytuie się każdego z osobna Senatora o zdanie, zostawuiąc

Mu

Mu wolność żądania od Refferenta przed zapadnięciem decyzyi obiaśnień. —

Gdy zaś decyzya nastąpi, Refferent zapisze ią na własnym Refferacie w kilku słowach, a Sekretarz Jeneralny wciągnie ią w Protokół Obrad, Numer bieżący onych na rzeczonym Reffaracie położywszy. Po skończonym Posiedzeniu Uchwały zanotowane w Protokule będą odczytanemi i podpisanemi od Prezesa wrąz z Senatorami. —

Oznaczenie maiącego się wnosić Przedmiotu, iest prawem Prezesa. W tym zamiarze Arkusze Dziennika Podawczego dwa razy na dzień przedstawione będą Prezyduiącemu, który odczytawszy ie oznaczy wszystkie Materye ktoreby potrzebowały spieszney odpowiedzi, słowem *pilne*. Dziennikarz odebrawszy rzeczone Arkusze kładzie te same słowa na każdy Exhibit do teyże Materyi odnoszący się i odsyła takowe po załączeniu poprzednich Aktów właściwym Wydziałom. —

Nay-

Naypilnieysze nawet interefsa na Posiedzeniach załatwiane, mieć maią swoy Numer porządkowy wedle którego przyiętemi i wyexpedyowanemi zostaną. —

§. 10.

Kandydatów na wakuiące a do nominacyi Senatu należące Urzędy, Sekretarz Janeralny formuie Listę stosownie do odebranych Prośb z krotkim wyrażeniem Swiadectw Prośbę popieraiących, i takową Listę oddaie Prezesowi wraz z dowodami; Prezes zaś Osoby o Urząd proszące Kompletowi do obrania większością głosów przedstawia. — Pierwszeństwo Osobom posiadaiącym wiadomośći do żądanego Urzędu potrzebne połączone z dobremi obyczaiami i doświadczeniem w Służbie nabytym zapewnia się. — W razie zaś równości potrzebnych przymiotów wzgląd na Obywateli i Synów Obywatelskich Miasta Wolnego i Jego Okręgu, przed obcemi dany będzie. — Żeby zaś zdatność uznaną bydź mogła Senat oddzielną Uchwa-

łą

łą ustanowi Komiſsye Examinacyine, których Swiadectwo połączone z przyzwoitemi i wiary godnemi Swiadectwami Obyczaiów, na pierwszey uwadze będzie.—

§. 11.

Na zwyczayne Posiedzenia oznaczaią się dwa dni w tygodniu, to iest: Wtorki i Piątki.—Gdyby zaś który z tych dni był Swiętem, Prezes ma moc przeniesienia w takim razie Posiedzenia na inny dzień tygodnia.

§. 12.

Senat podzieli się na trzy Wydziały to iest:

1. Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.
2. Policyi i Milicyi.
3. Dochodów Publicznych i Skarbu; do którego także zarząd Dobrami Narodowemi, tudzież interesa Akademii i Jnstytutów oświecenia Narodowego należeć będą. Ktore to porządkowa-

łkowanie niestanowi żadnego pomiędzy niemi pierwszeństwa lub przeważności.

Podzielenie Członków Senatu do Wydziałów zależy od Prezesa; a iako wszystkie Członki zarówno z całą gorliwością i talentami poswięcaią się dobru publicznemu, tak każdy pracować chętnie w oznaczonym sobie Wydziale nie odmówi. Znoszenie się wzaiemne pomiędzy Wydziałami w przedmiotach łączność iakową z sobą maiących odbywa się bez piśmienney korespondencyi, wszelako zupełna otwartość i dokładność w udzielaniu potrzebnych informacyi mieysce mieć powinna, pod odpowiedzialnością z strony informuiącego, za pomyłki iakieby z tey niedokładności wyniknąć mogły. —

§. 13.

Godziny Obrad Senatu będą w miesiącach Zimowych z rana od godziny 10 tey do 2 giey w letnich zaś od dziewiątey do pierwszey. — Obrady Wydziałów lub nadzwyczayne Senatu Posiedzenia mogą bydź urządzone podług potrzeby.

RO-

ROZDZIAŁ II.

o Prezesie Senatu

§. 14.

Prezes Senatu przewodniczy Jego Posiedzeniom, one zagaia, i w ogolności kieruie pracami Senatu. — Wolno mu iest także prezydować na Posiedzeniach ktore go kolwiek Wydziału. —

§. 15.

W nieobecności Prezesa lub w czasie Jego choroby zastępuie go pierwszy z porządku Senator. — W tym zamiarze co rocznie po przybyciu Członków od Zgromadzenia Reprezentantòw obranych, Senatorowie ciągną Losy, który z nich w iakim miesiącu ma mieć porządkowe pierwszeństwo. — Zastępuiący iednak nieużywa tych samych prerogatyw które do Rangi Prezesa Senatu są przywiążanemi. —

§. 16.

Prezes oddalaiąc się, uwiadamia o tym Senat przez oświadczenie na piśmie złożyć się w ręce Sekretarza Jeneralnego maiące, który po zaciągnieniu go przez Dziennikarza do Dziennika Głównego, wręcza pierwszemu z porządku Senatorowi iako wezwanie do Zastępstwa, a potém podpisane przez niego do Archivum drogą zwyczayną odsyła. —

§. 17.

Prezes ma naywyższy dozòr nad Wydziałami, nad Sekretoryatem Jeneralnym, nad Jnstytutami publicznemi nad wykonaniem Praw i Urządzeń w wszystkich odnogach Służby publiczney; czuwa nad porządkiem i przyspieszaniem biegu iey działań. — Przy nim oprócz Prawa oznaczenia Materyi na Posiedzenia wprowadzać się maiącey, iest ieszcze początkowanie (Jnitiativum) wszelkich Uchwał od Senatu zawisłych, w czém Senatorowie

Wy-

Wydziałami zawiaduiący myśli swe Onemuż w dnie od Posiedzeń wolne przekładaią. —

§. 18.

Prezes udziela Senatorom pozwolenia oddalenia się w własnych interefsach na dni pięć, innym zaś Urzędnikóm Administracyinym na dni dziesięć. — Pozwolenie na czas dłuższy zależy od Senatu, iak się po tym mowiło w §. 8. — Na mieysce oddalaiących się Urzędnikow mianuie Zastępców. —

§. 19.

Deleguie Osoby lub Kommifsye do rewizyi Kancellaryi Senatu i Wydziałów; do bliższego w rązie potrzeby ważnieyszym przedmiotom przypatrzenia się, rówuie iak do Podwładnych Urzędników i Kafs publicznych, gdy tego Senat lub on sam uzna potrzebę. — W Kommifsyach tąkich gdy zechcę pręzyduie. —

§. 20.

§. 20.

Przeznacza Członki do Wydziałow.—

§. 21.

Wchodzi w przyczyny spoźnienia załegłych czynności w Wydziałach, ktorych pośpiechu po podaniu zaległości przez Sekretarza Jeneralnego dopilnuie.- Roztrząsa także przyczyny opoźnienia w zdaniu Sprawy w pewnych okolicznościach przez ktoregokolwiek z Senatorów.—

§. 22.

Extensye z Uchwał Senatu będą przeyrzane i wizowane przez Referenta ktory iest odpowiedzialnym za ich zgodność; opatrzone potém będą w Expediatur przez Prezesa Senatu, a zostawszy przepisanemi, idą do podpisu Jego, ktory Sekretarz Jeneralny kontrasygnuie.—

§. 23.

Policya wyższą (la Haute Police) iest przy Prezesie on sam nią kieruie, a

z tego

z tego źrodła wynikaiące korespondencye wychodzą pod Jmieniem Prezesa od niego samego podpisane. — W razie słabości lub nieobeczności, wolno mu iest użyć na Zastępcę w tym przedmiocie Senatora w Wydziale Policyi prezyduiącego. — Gdyby wypadła potrzeba przyaresztowania kogoś, Prezes obowiązany iest w przeciągu 24. godzin krok ten przed Senatem usprawiedliwić. —

ROZDZIAŁ III.

o Wydziałach

§. 24.

Każdy z wymienionych Wydziałów w §. 12. ma dwoiakie zatrudnienie, to iest: załatwia wszelkie czynności wedle poniżey wyszczególnionych przedmiotów w pierwszey Jnstancyi, i w tychże samych przedmiotach przygotowuie wnioski do Senatu w komplecie zasiadaiącego czynić się maiące, gdy te podług poniższych

przepisów Władze Wydziału przechodzą; z tąd wynika, iż wszelkie pierwsze podania które dotąd wedle używanego biegu Służby w ustałym swieżo Rządzie Xięstwa Warszawskiego należały do Prezydenta Municypalności i Podprefektów; maią odtąd bydź w prost Wydziałom przedstawianemi podług Materyi przedmiotem ich będących. — Potrzebuiące zaś wyższey Decyzyi Interefsa lub odwołania się od decyzyi Wydziałowych maią bydź do Dziennika Senatu podawanemi. —

§. 25.

Wydział każdy do załatwiania czynności w pierwszey Instancyi, wedle tego co się w poprzedzaiącym Paragrafie powiedziało i co ieszcze poniżey powiedzianém będzie, odbywać ma Posiedzenia swoie pod Prezydencyą z kolei na każdy miesiąc pomiędzy Senatorami w Wydziale zasiadaiącemi ułożoney. — Sposob obradowania w Wydziałach taki sam ma bydź zachowa-

zachowanym iaki dla Senatu w komplecie §. 9. i §. 22: przepisanym, został, z tą rożnicą iż Protokoł Posiedzeń utrzymuie Sekretarz Wydziałowy, Expedycye zaś zaſsygnowane od Prezyduiącego w Wydziale, wychodzić będą pod Jmieniem Wydziału przedmiot załatwiaiącego, z podpisem tegoż Prezyduiącego kontrasygnowanym od Sekretarza Wydziałowego.— Gdyby dwóch tylko Senatorow w Wydziale zasiadło, zdanie Prezyduiącego iako dwie kreski maiącego przeważa.— Gdyby zaś ieden tylko pozostał, zdanie iego zamienia się w Uchwałę Wydziału.—

§. 26.

Materye do Wydziału przychodzące przypisuie Prezyduiący w Wydziale, Członkom wspoł pracuiącym, wedle podziału iaki pomiędzy sobą ułożą.— Referuiący zaś Senator, czyli to przedmiot podlega decyzyi Wydziału, lub też do Senatu w komplecie zasiadaiącego ma

bydź wniesionym, przygotowuie go i wprowadza wedle tego co w §. §. 9. 22. i 25. powiedziano. —

§. 27.

Obiaśniaiąc to co wyżey w §. 24 namieniono, wyszczególnia się co do decyzyi Wydziałow a co do decyzyi Senatu w Komplecie ma należeć; i tak:

Wydziały załatwiaią

a) Wszelkie Rezolucye prywatnym na ich Prośby wydawane w przedmiotach Wydziału tyczących się, gdy te opieraią się na wyraźnych i cytować się koniecznie w tém piśmie winnych Ustawach Kraiowych, lub poprzednio zapadłych w Komplecie Uchwałach Senatu. —

b) Zasięganie potrzebnych informacyi od Władz bądź Administracyinych bądź Sądowych, iakie z przychodzących pod roztrząsanie Materyi lub z natu-

ry biegu Służby wypływaią, nic w rzeczy niestanowiąc, lecz raczey Decyzyą oney przysposobiaiąc. —

c) Excytatorya, iakieby do zalegaiących w robocie Urzędników po za Senatem pracuiących, w przedmiotach Wydziału tyczących się czynić wypadało. —

d) Proste komukolwiek bądź kommunikacye Próśb które bez przygotowanego i dostatecznego wyiaśnienia przychodzą. —

e) Wydział może assygnować do Skarbu publicznego wypłatę Summ które nie są obięte Etatem zwyczaynym rozchodów:

1. Jeżeli te nieprzenoszą Złotych Polskich Pięćdziesiąt.

2. Jeżeli potrzeba iest zwłoki niecierpiąca, i niedozwala oczekiwać Assygnacyi Senatu.

3. Af-

3. Afsygnacya Wydziałowa ma bydź w każdym razię podpisana przez Prezesa Senatu. —

Do Decyzyi Senatu w Komplecie należy.

aa) To wszystko co bądź na wniesienie obce, bądź iako initiativum z Wydziału wychodzące nie ma pewney ugruntowaney zasady w Ustawach kraiowych a w prost do przypadku zastosować się mogących. —

bb) Wszelkie Proiekta pod roztrząsanie Zgromadzenia Reprezentantów iść maiące. —

cc) Proiekta do Uchwał Organizacyinych w przedmiotach Wydziału tyczących się. —

dd) Decyzya o wydatkach w okolicznościach do Wydziału należących, gdzie wartość Obiektu w ogóle wziętego pięćdziesiąt Złotych Polskich przechodzi. —

ee)

ee) Odpowiedzi Rezydentom obcych Mocarstw w każdym przedmiocie dawać się maiące.

ff) Wszelkie inne Materye które wyszczególnieniem do Klassy pierwszey zastosowaném obięte nie są. —

§. 28.

Senator prezyduiący w Wydziale odpowiedzialnym będzie za spieszny i przynależny bieg Jnteressów dotyczących się Jego Wydziału, i przeto w ciągłey wiadomości biegu Jnteressów tamże przychodzących bydź będzie powinien, w zamiarze tym Sekretarz Wydziałowy winien iest uwiadamiać go wyciągami z Dziennika Wydziałowego czynionemi o porządku przychodzących do niego Materyi z oznaczeniem, które prędszego załatwienia wymagaią. —

§. 29.

22

§. 29.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.—

Do Wydziału tego należy:

a) Układanie podziału Kraiu stosownie do Artykułu 9. Konstytucyi.

b) Ułożenie Planu wewnętrzney Kraiu Administracyi i Organizacyi Władz Wykonawczych, ktory w Senacie zadecydowany moc obowiązuiącą mieć będzie.—

c) Wydoskonalenie Statystyki.—

d) Przedmioty tyczące się zachowania Praw Zgromadzeń politycznych.—

e) Przygotowanie Proiektów do zgromadzenia Reprezentantów ile się tycze Administracyi ogólney Kraiu.—

f) Dozor nad Gospodarstwem ogólném Kraiu.—

g) Ukła

g) Układanie Kadastru

h) Fabryki, Rękodzieła, Kunszta i Handel wszelkiego gatunku

i) Budownictwo kraiowe, Ziemne, Wodne, i Topografia, Gmachy publiczne do Służby Religiiney i Ozdoby Kraiu służące, lub Magistratury w sobie mieszczące, Drogi, Mosty, Rzeki, Kanały, Bruki Mieyskie, wszelkiego rodzaiu kommunikacye, upiękanienie Miasta i w tym zamiarze przedsiębrane roboty publiczne —

k) Wszystko co się tycze Administracyi Praw własności Gminnych i Instytutowych, oprocz Instytutów oświecenia Publicznego i Akademii. —

l) Spis Ludności.

ł) Przedmioty tyczące się urządzenia Poczty.

m) Towarzystwa Rolnicze, Afsekuracyine, i wszelkie inne iakie tylko w

przed-

przedmiotach dążących do wydoskonalenia Kultury Kraiu i Cywilizacyi mogłyby bydź utwarzanęmi.—

n) Wszelkie przedmioty tyczące się Wyznań Religiinych. .

o) Czuwanie w ogólności nad zachowywaniem Ustaw.

p) Nad Magistraturami Sądowniczemi i prędkim biegiem Sprawiedliwośći.

q) Przedmioty tyczące się zdarzaney Kollizyi pomiędzy Magistraturami Kraiowemi.

r) Układanie Proiektów do Zgromadzenia Reprezentatów w przedmiotach Administracyinych, albo tyczących się zmian w Kodexach i to wszystko co może wyniknąć z stosonków z Artykułem 11. punktem 5. tudzież z Artykułów 12. 14 i 17 go Konstytucyi.—

s) Wydoskonalenie Organizacyi Sądownictwa i oney prostowanie tak aże

by

by należny pospiech w Służbie tego rodzaiu z oszczędnością był połączony.

t) Przygotowuie Proiekta do Budgetu tyczącego się Władz Administracyinych i Sądowniczych, który tak przygotowany Wydziałowi Przychodow i Skarbu, dla złozenia ogolnego Budgetu udziela.

§. 30.

Wydział Policyi i Milicyi.

Do Wydziału tego należy:

a) Czuwanie nad bezpieczeństwem publiczném i osobistém każdego Mięszkańca Kraiu tak w Domu, iak i w Podroży, tudzież nad Obyczaiami publicznemi. —

b) Kierowanie Milicyą i oną zawiadywanie tak co do uzbroienia, ubrania, zapłacenia, wyżywienia, umie-

szczenia

szczenia, iako też karności Woyskowey i użycia Oddziałow. — Wszelkie więc stosunki z Dowodzcą Milicyi Wydział ten utrzymuie. —

c) Przedmioty tyczące się Taxy Wiktuałów, Miar, Wag, Targów, Jarmarków, i w ogolności sprawiedliwey sprzedaży, tudzież Wexlarstwo, Tandeciarstwo i Szynki —

d) Przedmioty Policyi Lekarskiey, szczepienie Ospy zachowawczey i wszelkie stosunki z Protomedykiem. —

e) Ochędoztwo w Mieście i Okręgu, tudzież oświecenie Miasta Lampami. —

f) Przepisy prędkiego ratunku w zdarzeniach Pożaru i innych przypadkach gwałtownych, a razem zapobieganie takowym wypadkom tak w zgromadzeniach publicznych Ludu, iako też w każdém innêm mieyscu, bądź w Mieście bądź po Wsiach. —

g) Po-

g) Porządek i schludność w Aresztach Policyinych, Więzieniach publicznych, Domach Poprawy, Instytutach Miłosierdzia, Szpitalach, i. t. p.—

h) Zapobieganie Żebractwu, Włoczędze i w ogólności czuwanie nad ścisłem dopełnieniem Artykułu 6go Traktatu Dodatkowego.—

i) Przygotowanie Proiektów do Zgromadzenia Reprezentantów w przedmiotach Policyinych.

k) Wydoskonalenie Organizacyi Służby publiczney w tych przedmiotach i układanie Proiektu do Budgetu tey Służby tyczącego się, ktory następnie Wydziałowi Dochodów Publicznych, iest kommunikowany.

§. 31.

§. 31.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu.

Do Wydziału tego należy:

a) Dokładna wiadomość o stanie wszelkich Przychodów i wydatków grosza publicznego, tak ażeby na każde wezwanie Prezesa lub Kommifsyi od Niego wyznaczoney wiadomość ta mogła bydź Senatowi udzieloną.—

b) Dozór nad Kafsą Jeneralną i iey miesięczne Rewizye, do których iednak wolno iest Prezesowi przeznaczyć Senatora innego Wydziału gdyby tego widział potrzebę.—

c) Przygotowanie Proiektów na Zgromadzenie Reprezentantów w przedmiotach tyczących się wszelkiego rodzaiu podatkowania, i układanie Bilansu rocznego.—

d) Przed-

d) Przedstawianie do decyzyi Senatu Proiektów dążących do sprostowania Manipulacyi Kassowey i w ogólności całey Administracyi Dochodów publicznych, tak iżby naymniey ile można kosztowną, a przecież Skarb zupełnie zabezpieczaiącą była. —

e) Układanie Proiektu do Budgetu Wydatków nie tylko Służby Skarbowey Ekonomiczney, Gorniczey, i Akademii tyczących się lecz i ogólnego Budgetu do którego Materyałow inne Wydziały dostarczą. —

f) Układanie Prawideł Kursu Monet i ich stosunku. —

g) Roztrząsanie Prośb o ulgę w ciężarach publicznych od prywatnych przychodzących i takowych do decyzyi Senatu przedstawianie. —

h) Dozór nad Administracyą szczególną Dóbr, Lasów, Gmachów Narodo-

wych

wych i Kamelaryinych Czyńsz Skarbowi przynoszących

i) Dozór nad wykonaniem tego, co postanowi Kommissya Artykułem 17. Traktatu dodatkowego w Wiedniu dnia (21. Kwietnia) 3. Maia 1815. zawartego wzmiankowana. —

k) Dozór nad Administracyą kopalniow Skarbowych czy prywatnych, tudzież Fabryk kosztem Skarbu pozakładanych. —

l) Wszystko co się tycze Administracyi i Praw własności do Jnstytutów oświecenia publicznego i Akademii należących. —

ł) Przygotowywanie Proiektów do Zgromadzenia Reprezentantów w przedmiotach Ekonomicznych i Gorniczych, tudzież Kodexu Górniczego. —

ROZDZIAŁ IV.

o Sekretarzu Jeneralnym

§. 32.

Sekretarz Jeneralny Uchwałą Kommifsyi Organizacyiney oddzielnie w tey mierze wydaną postanowiony, obecny iest wszystkim Posiedzeniom Senatu z głosem doradzcym, i kontrasygnuie podpis Prezesa na wszelkich Expedycyach za Obręb Senatu wychodzących. — Mieysce Jego w czasie Posiedzeń iest naprzeciw Prezesa. —

§. 33.

W czasie legalney nieobeczności zastępuie go Wydziałowy Sekretarz, ktorego Prezes Senatu wyznaczy. —

§. 34.

Protokóły Posiedzeń wypisywanemi będą przez Sekretarza Jeneralnego w formie §. 9, oznaczoney. —

§. 35.

Pod iego zwierzchnim dozorem zostaią

a) Sekretarze Wydziałowi

b) Kalkulatura

c) Kancellarya

d) Archivum i

e) Dziennikarz. —

§. 36.

Czuwa nad porządnym biegiem Służby w Biórach Senatu, ma więc prawo napominania wszelkiego Stopnia Subalternów w nich pracuiących, a w razie bezskuteczności napomnień, przedstawienia Senatowi do ukarania lub Dymissyi

§. 37.

Do niego należy utrzymywanie konduit Listy wszelkich Urzędników, ktorych Nominacye wedle Artykułu 8. Konstytu-

stytucyi od Senatu zawisła. — W tym zamiarze Naczelnicy wszystkich Władz pośrednich, winni są co Kwartał przesyłać mu wiernie ułożony Obraz sprawowania się każdego w szczególności Urzędnika lub Officyalisty pod ich dozorem będącego, a to pod obowiązkiem zaprzysiężoney bezstronności. —

§. 38.

Jest także Referentem przedmiotów tyczących się porządku Służby i osobistego sprawowania się Urzędników i Officyalistów, iak się w paragrafie 10 powiedziało. —

§. 39.

Po skończeniu każdego miesiąca Dziennikarz podaie do rewizyi Dziennik podawczy Sekretarzowi Jeneralnemu, który go przeyżrzawszy podpisuie. —

§. 40.

Sekretarz Jeneralny wyrabia Rezolucye ex Præsidio w Przedmiotach Policyi wyższey tyczących się wychodzące, tudzież podania w Materyach Stanu do decyzyi Senatu przychodzić maiące ktoreby do żadnego z Wydziałów wedle wyszczególnionych powyżey materyi przydzielonemi bydź niemogły. — Porownywa przekłady pism z Senatu wychodzących na Języki obce, i w ogólności przestrzega w wszelkich Expedycyach gładkośći i pięknośći stylu. —

§. 41.

W czasie publiczney Audyencyi Rezydentom obcych Dworów dawanym Sekretarz Jeneralny onych Senatowi przedstawia. —

RO-

ROZDZIAŁ V.

o Sekretarzach Wydziałowych.

§. 42.

Sekretarze Wydziałowi zostaią pod dozorem Sekretarza Jeneralnego co się dotycze ich Konduity i biegu Służby ogólney; w obowiązkach zaś §§. 25 i 26. obiętych podlegaią Prezyduiącym w Wydziałach.

§. 43.

Ponieważ między Wydziałami żadnego niemasz pierwszeństwa, więc go i pomiędzy Sekretarzami Wydziałowemi co do Rangi bydź niemoże. — Pierwszeństwo w Awansach stanowić będzie tylko zdatność i zasługa; oznaczenie zaś ktory do którego Wydziału ma należeć, zależy od Prezesa Senatu, który wedle woli swoiey zmieniać to przeznaczenie iest mocen. —

§. 44.

§. 44.

Jeden z nich zastępuie Sekretarza Jeneralnego w czasie Jego słabości lub nieobecności według tego, co się w §. 33. powiedziało. —

§. 45.

Do zastępowania Sekretarzy Wydziałowych w razie słabości i pomocy w pracach tam zwłaszcza gdzie licznieysze i ważnieysze Materye zachodzą, mogą bydź użyci Adiunkci Wydziałowi lub Applikanci bezpłatni, ktorym iednoroczne przynaymniey z zaletą w Wydziale pracowanie będzie poczytane za zasługę kwalifikuiącą do osiągnienia mieysc przy Urzędach Administracyinych od Nominacyi Senatu zależących. — Ci iednak Applikanci powinni okażać Swiadectwa z odbytych pomyślnie Nauk Filozoficznych i zupełnego Kursu prawa; wykonać Przysięge Sekretarzom Wydziałowym przepisaną, i będą

u wa-

uważanemi iako w aktualnéy Służbie zostaiący, a zatém i stosownéy karności podlegać maią. —

§. 46.

Sekretarze Wydziałowi rownie iak Applikanci są odpowiedzialnemi za Styl w pracach użyty, o którego iak naywiększą czystość i delikatność, a razem iak naywiększą iasność i zrozumiałość starać się winni. —

ROZDZIAŁ VI.

o Kancellaryi.

§. 47.

Kancellarya zostaie pod dozorem ogólnym Sekretarza Jeneralnego iak się w §. 55. powiedziało. — Składa się zaś z Sekretarza Expedyenta, Adiunkta Expedytury, Liczby Kancellistów, iaka Etatem oznaczona będzie, tudzież Woźnego do

Mecha-

Mechanicznego w expedyowaniu działania i roznoszenia Expedycyi, ktory razem będzie Sługą Kancelaryi.

§. 48.

Mogą także bydź użyci Applikanci bezpłatni, którym roczne przynaymniey z zaletą pracowanie, posłuży za zasługę do wniyścia przy Wakansie na Etat przy Kancellaryach Urzędow Administracyjnych. —

§. 49.

W obowiązku Kancellistów będzie mundowanie wszelkich Expedycyi przychodzących. — Oprócz więc czystego i poprawnego z zachowaniem iak naylepszéy Ortografii pisania, powinni starać się, ażeby niebyło w Mundach pomyłek Konstrukcyi, częstokroć w prędkiém formowaniu Minuty zdarzyć się mogących. — Na co dawać baczność, i w razie postrzeżenia, Sekretarza Expedyenta wcześnie o-

strzegać iest ich obowiązkiem, ażeby po przepisaniu żadnego mazania lub skrobania w Expedycyach robić, lub daremnie psuć Papiéru nieprzychodziło. Kaligraficzne pisanie iest zaletą, która w wyborze na Kancellistę w razie równości inney Kwalifikacyi, pierwszeństwo zapęwnia. —

§. 50.

Dla śladu pilności i zdatności będzie oznaczone w Kontrolli Kancellaryiney przez Sekretarza Expedyenta utrzymywanéy, komu i kiedy Numer do mundowania zostaie oddanym. — Munduiący Kancellista na samym dole Expedycyi Nazwisko swoie wyrazi, i datę przepisania na Minucie zanotuie —

§. 51.

Sekretarz Expedyent odbiera od Kancellistów Munda takowe odczytuie i porownywa z Minutą, zgodność ich poświad-

świadcza, zupełnie wygotowane wraz z Minutami i Aktami Sekretarzowi Jeneralnemu podaie; po podpisaniu przez Prezesa Senatu one odebrawszy, rozseła gdzie należy i Protokoł Expedycyi pilnie utrzymuie; Akta zaś Dziennikarzowi zwraca.— Utrzymuie także Korrektę Druków Rządowych, równie iak Protokół terminów komukolwiek bądź w Rezolucyach Senatu oznaczonych, o których uchybianiu, wniesieniem Sekretarzowi Jeneralnemu podawać się nazaiutrz po upłynieniu terminu maiącem, przypomina. —

§. 52.

Odpowiedzialnym iest za niedozor i nieporządek w Kancellaryi, za pomyłki i niezgodność Mundów z Minutami, gdyby się iakie po zaswiadczeniu przez niego zgodności okazały, tudzież za zaleganie Expedycyi, nieochędoztwo w Lokalu, i psucie Materyałów. —

§. 53.

Zgodność także wydawanych z Kancellaryi Senatu Odpisów wierzytelnych Sekretarz Wydziałowy lub Sekretarz Expedyent poświadcza, stósownie iak te z ktorey Kancellaryi wychodzą. —

§. 54.

Ma prawo napominania Kancellistów i o ich sprawowaniu się Sekretarza Jeneralnego informuie, niedbałych zaś lub niezdatnych onemu piśmiennie z wyłuszczeniem powodów przedstawia. — Nadewszystko przestrzegać iak nayściśley i pod odpowiedzialnością powinien, ażeby przychodzące do Kancellaryi Osoby w zamiarze powzięcia wiadomości o biegu interefsów swoich, były traktowanemi iak w naygrzecznieyszym sposobie, i nikt pod żadnym pozorem naymnieyszych niepozwolonych opłat lub podarunków od nikogo nieodbierał, a tém mniey niewymagał

gał, lub onych przedstawieniem iakowych trudności zwłokę przynoszących albo obietnicami pośpiechu niewyłudzał: każde albowiem dowiedzione, w tey mierze przestępstwo, Kaſsacyą karane będzie. —

§. 55.

W razie słabości lub legalney nieobeczności Sekretarza Expedyenta, zastępuie go Adiunkt Expedytury. —

§. 56.

Dla pośpiechu w czynnościach będą dodani Sekretarzom Wydziałowym Adiunkci w Wydziałach Spraw Wewnętrznych i Dochodów Publicznych. — Ci będą pomocnikami rzeczonych Sekretarzy, i odbywać Kommiſsorya gdy te Wydział lub Senat onym poruczyć za przyzwoite osądzi. —

§. 57.

Oni także wspolnie z Kancellistami mieć będą przydzielone i sprawować w

swoich

swoich respective Wydziałach obowiązki Dziennikarzy, Archiwistów i Expedytorów wedle tego co w szczególności do każdego z tych zatrudnień, Dziennikarzowi Archiwaryuszowi i Sekratarzowi Expedytorowi przy Senacie zostaie przepisano; wyiąwszy, iż porownywanie Mundów z Minutami będzie w obowiązku Sekretarzy Wydziałowych, którzy także za zaleganie Expedycyi są odpowiedzialnemi i bezpośredni dozór nad Kancellistami Wdziałowemi utrzymuią. —

§. 58.

Obowiązki Kancellistów Wydziałowych są też same iakie dla Kancellistów Senatu w §. 49. przepisanemi zostały. —

RO-

ROZDZIAŁ VII.

o Archiwaryuszu

§. 59.

Archiwaryusz odbiera od Dziennikarza podania, potrzebuiące dołączenia poprzednich Aktów, takowe załącza, i tak uzupełnione właściwym Wydziałom za rewersem odsyła. — Przedstawia także Prezesowi na ręce Sekretarza Jeneralnego Akta do reprudokowania zastrzeżone i terminów w tém zastrzeżeniu oznaczonych pilnuie. —

§. 60.

Po zupełném Jnteresſu załatwieniu, gdy Akta przez Dziennikarza wzięte znowu do niego powrocą, układa ie w fascykuły, których Klucz czyli Scontro utrzymuie, a razem i Wykaz Archivalny dla prędszego każdego Papieru, znalezienia iak naydokładniey i naypilniey zapisuie. —

Akta wszelkie podług Materyi ułożone foliowanemi i zszywanemi bydź powinny, tak iednak ażeby w każdym czasie Exhibit potrzebny mógł bydź wyiętym. —

§. 61.

Archivaryusz powinien posiadać iak naydokładnieyszą wiadomość wszelkich Uchwał Senatu, Rozporządzeń ogólnych tak exystuiącego iak i poprzednich Rządów, zgoła wszelkich Jnteressów przez Senat i Wydziały przechodzących, ażeby w razie łączności przedmiotów, Referenta wskazaniem takowych informował, i sprzecznościom zapobiegał. —

§. 62.

Archiwaryusz niewydaie nikomu Aktów prócz Prezesowi Senatu, Senatorom, Sekretarzowi Jneralnemu i Sekretarzom Wydziałowym, wydane zaś notuie w Książkę na to preznaczoną tak, a-

żeby

żeby w razie zagubienia ich, mogło bydź wiadomym, kto tego iest przyczyną; żadnych także Extraktów nikomu bez pozwolenia Prezesa Senatu wydawać nie iest władnym. —

§. 63.

Odpowiedzialnym iest za opoznienie i niedokładność w dołączeniu potrzebnych Aktów, lub z tąd wynikaiące pomyłki, za nieporządek i zamięszanie w Aktach, tudzież zaleganie w robocie, równie iak Judexie wyszukiwanie ułatwiaiącego. —

§. 64.

Będzie miał dodanego sobie Adiunkta do pomocy i zastąpienia siebie w razie słabości, ktorego oswaiać z Kluczem Archiwalnym i usposabiać do tey pracy iest obowiązanym

§. 65

§. 65.

Może mieć także Applikantów bezpłatnych, którzy równie iak Adiunkt płatny rok przynaymniey Służbę tę po wykonaniu stosowney Przysięgi odbywszy, i Swiadectwa dobrego sprawowania się u zyskawszy. uznanemi będą za maiących zasługę kwalifikaiącą do osiągnienia w czasie stosownych mieysc.—

§. 66.

Do strzeżenia Aktów dawnych Mieyskich będzie oddzielny Adiunkt pod Dyrekcyą Archiwaryusza Senatu, któremu będzie potrzebnych Aktow za Rewersami dostarczać.— W żadnym iednak razie Archivum dawne Mieyskie z Archivum Senatu zmieszane bydź niemoże.—

ROZDZIAŁ VIII.

o Dziennikarzu

§. 67.

Wszelkie Pisma, Rapporta i Expedycye do Senatu przychodzące (wyiąwzzy sekretne do Rąk własnych Prezesa adreſsowane) Dziennikarz otwiera, a położywszy dzień odebrania, Numer bieżący i Wydział do którego przedmiot należy, w ciąga w Dziennik Treść Podania. — Do Expedycyi zaś sekretnych mieć będzie osobny Dziennik w którym oznaczywszy dzień odebrania i Numer bieżący (który także na wierzchu Expedycyi położonym bydź powinien) i zapisawszy od kogo przychodzi Expedycya, ieżeli ta z znaków zewnętrznych poznaną bydź może, resztę mieysc zostawia niezapisanych, które w ten czas dopiero zapełnia gdy Expedycya przyzwoitą drogą załatwiona do Akt powraca. — Arkusze Dziennika

nika maią bydź dwa razy na dzień przedstawiane Prezesowi Senatu, który odczytawszy ie oznaczy wszystkie Materye któreby potrzebowały spieszney odpowiedzi słowem *pilne*.— Dziennikarz odebrawszy rzeczone Arkusze kładzie też same słowa na każdy Exhibit do teyże odnoszący się i oddaie Archiwaryuszowi który dołączywszy potrzebne Akta takowe właściwym Wydziałom za rewersem odsyła, albo też to w prost uskutecznia ieżeli żadnych poprzednich Aktów niepotrzeba.—

§. 68.

Skoro po wyexpedyowaniu, Akta z Kancellaryi do niego powrócą, wciągnąwszy w wyżey rzeczony Protokół treść Rezolucyi przy właściwym Numerze, Akta do Archiwum podobnież za poświadczeniem oddaie.—

§. 69.

§. 69.

Obowiązkiem iego iest czyste iasne i krotkie treści przychodącego podania, równie iak treści rezolucyi w ciąganie, przestrzeganie, ażeby w porządku idących po sobie Numerów żadney niebyło pomyłki, mazania ani skrobania w Protokule podawczym,— wierne i spieszne wciąganie nadchodzących podań i prędkie onych odesłanie.—

§. 70.

Przed każdym Posiedzeniem Senatu poda Sekretarzowi Jeneralnemu wypis Numerów i przedmiotow podań które pomiędzy iednym a drugim Posiedzeniem nadeszły, z końcem zaś każdego miesiąca poda mu zszyty Dziennik do Rewizyi, o którey w §. 39. wzmiankowano.—

§. 71.

Odpowiedzialnym iest za uchybienie Obowiązkom §. 69. obiętym.—

RO-

ROZDZIAŁ IX.

o Biórze Rachunkowym.

§. 72.

Będzie przy Senacie pod zwierzchnem dozorem Sekretarza Jeneralnego, Bioro Rachunkowe złożone z dwoch Rachmistrzów i dwóch Adiunktów płatnych na Etacie; z dwóch ostatnich winien ieden utrzymywać Dziennik Biòra, notuiąc kiedy iaka czynność Biórowi oddana, a kiedy od niego załatwioną będzie; pierwszy Rachmistrz sprawować będzie obowiązki Szefa Biòra, które na tym zależą, ażeby wychodzące z Biòra Monita, tudzież Rachunki sprawdzone wizował, nim przyidą pod decyzyą Senatu, lub Wydziałowi od którego do Trutyny są przesłanemi zwrocone będą. —

---

§. 73.

Bioro to obowiązane będzie:

a) Sprawdzać co do Liczb wszelkie Rachunki, równie iak Anszlagi, bądź Budownicze, bądź Hidrauliczne do zatwierdzenia Senatu przez ktory bądź Wydział przychodzące, one monitować, zgłębiać, i stósowne Uwagi tak w względzie Handlowym iak i Gospodarskim nad niemi czynić.

b) Układać wszelkie Tabelle tak Rachunkowe iak Statystyczne. —

c) Extendować Dekretacye w wszelkich Interessach w bliższym stosunku z nim będące, a w szczególności Monita. —

d) Bydź pomocą Senatorom przy Rewizyach Kass lub innych do czynieniach w które rachunkowość wchodzi, i na każde żądanie Senatora potrzebnych udzielać obiaśnień. —

§. 74.

Każdy Członek Biora Rachunkowego odpowiedzialnym iest za odbywane przez niego czynności, a mianowicie za omyłki Rachunkowe opuszczenie przyzwoitego Monitum i opoznienie w robocie. —

§. 75.

W Biórze tym mogą bydź także Applikanci bezpłatni, którym iednoroczne przynaymniey z zaletą pracowanie będzie poczytane za zasługę kwalifikuiącą do aktualney w czasie Służby. — Ażeby iednak przyiętemi bydź mogli za Applikantów, powinni okazać Swiadectwa odbytych pomyślnie Nauk Gymnazyalnych w Akademii Krakowskiey i uzyskać od Kommissyi Examinacyiney uznanie zdatności. —

ROZDZIAŁ X.

o Budowniczym

§. 76.

Będzie przy Senacie ieden Budowniczy ktory będzie razem Hydraulikiem i Geometrą, przy Wydziale zaś Spraw Wewnętrznych będzie ieden Architekt w Mieście, ktory, będzie razem mieć bezpośredni dozor nad Budowlami i Domami Rządowemi, tudzież Brukami, Mostami Budowami Wodnemi, i Drogami w Obrębie Linii Miasta, znayduiącemi się; drugi zaś który wszełkie czynności Budownictwa Ziemnego i Wodnego tyczące się w Okręgu odbywać będzie na zalecenie bądź Senatu, bądź którego kolwięk Wydziału. —

§. 77.

Obowiązkiem Budowniczego przy Senacie będzie.

a) Rewidować wszelkie Plany i Anszlagi tak na Budowy Wodne iak Ziemne od Budowniczych Mieyskiego i Okręgowego pod zatwierdzenie Senatu przychodzące.—

b) Sprawdzać pomiary, podziały Gruntów i ztąd wynikaiące Rachuby, a to na Rekwizycyą ktorego bądź Wydziału.—

c) Robić, Plany, Mappy i Anszlagi gdy na to rozkaz Prezesą Senatu odbierze, za dokładność wszelkiey roboty iest ściśle odpowiedzialnym.—

§. 78.

Dla dozorowania różnych robot iako to: Czyszczenia Miasta, Kanałów zawiadywanie Sprzętami roboczemi i. t. d.

miano-

mianowany będzie Ekonom Mieyski z Adiunktem, ieżeliby zaś Senat uznał potrzebę dokładnieyszey w tym przedmiocie Kontrolli, ustanowi Urząd Ekonomiczny złożony z Członkow Honorowych z pomiędzy Obywateli znakomitszych Miasta wybranych, ktory to Urząd wydatkiem Awansow na roboty publiczne afsygnować się mogących, i wglądaniem w czynności Ekonoma Mieyskiego trudnić się będzie.— W ogolności Ekonomia Mieyska zostaie pod bezpośredniemi rozkazami Wydziału Spraw Wewnętrznych.—

ROZDZIAŁ XI.

o Protomedyku.

§. 79.

Ustanowiony przy Senacie Protomedyk z pomiedzy Lekarzy dystyngowanych wybrany, iest na czele Policyi Lekarskiey w całym Kraiu Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu.— Winien iest

prze-

przeto bydź Doktorem Medycyny, a razem posiadać dokładną wiadomość Chirurgii, Akuszeryi i Weterynaryi. Wezwany winien iest także bywać obecnym na Posiedzeniach Wydziału Policyi, dla naradzenia się z tymże w przedmiotach Policyi Medycynalney. —

§. 80.

Do niego należy:

a) Dawać Senatowi Opinie w przedmiotach Lekarskich —.

c) Dozorować wszelkich Urzędników Zdrowia tak w Służbie Administracyiney będących, iako też przy Szpitalach Mieyskich, lub innych Instytutach Miłosierdzia użytych, i sprawdzać Patenta wszelkich Medykow czy Chirugów przybywaiących do tego Kraiu w chęci praktykowania. —

e)

c) Odbierać od nich szczegółowe Rapporta Policyi Lekarskiey tyczące się, i z nich ogólną sprawę Senatowi zdawać. —

d) Sądzić o zdatności użytych do Służby publiczney wszelkiego Rodzaiu Urzędników Zdrowia i o ich Kondukcie Sekretarza Jeneralnego informować. —

e) Uskuteczniać Rewizye Aptek w Mieście Krakowie będących wspólnie z Członkami które do tey czynności od Dziekana Wydziału Lekarskiego Akademii Krakowskiey będą wyznaczonemi, tudzież Seniorem Aptekarzy; i do takowey rewizyi innych Aptek w Kraiu znaydować się mogących delegować. — Rewizyi takiey podlegaią także i Materyaliści; co iednak nieprzeszkadza ażeby w każdym razie gdy tego znaydzie potrzebę Fizyk sam częste rewizye Aptek odbywał. —

f)

f) Mieć ogólny dozór nad wszelkiego rodzaiu Szpitalami i Instytutami Miłosierdzia, Więzieniami Publicznemi, w względzie Lekarskim, onę wizytować, ile kroć znaydzie tego potrzebę, i otym co miesiąc zdawać Senatowi dokładny Rapport, wskazuiąc coby do ulepszenia ich porządku uczynić końcem zebespieczenia Stanu Zdrowia Osob tamże będących wypadało; a nakoniec dozorować Szpital Milicyi Kraiowey, oprocz Sal na Klinikę w Szpitalu S. Łazarza przeznaczonych.

§. 81.

W razie słabośći Jego lub legalney nieobecnośći Prezes Senatu Zastępcę wyznacza i żaden Lekarz od tey posługi wymawiać się niemoże. —

§. 82.

Do pomocy ma sobie dodanego Fizyka Mieyskiego płatnego na Etacie, i dwoch

Chiru-

Chirurgów podobnież płatnych, tudzież Akuszerkę ktorych obowiązki oddzielnemi Jnstrukcyami przez Protomedyka przygotowanemi, a przez Senat zatwierdzonemi wskazane będą. —

§. 83.

Będzie także ustanowiony ieden Fizyk dla Okręgu ktory w nim odbywać będzie też same obowiązki iakie dotąd Fizykom Powiatowym przepisanemi były, tudzież ieden Chirurg i Akuszerka, ktorym mieysce pobytu Senat wskaże. —

ROZDZIAŁ XII.

o Biórze Policyi Pośredniey.

§. 84.

Dla utrzymania porządku wewnętrznego Miasta, sprzężytości w działaniu i zapewnienia spokoyności i bezpieczeństwa Publicznego, będzie Bioro Policyine złożo-

złożone z Intendenta, z potrzebney Liczby Adiunktów, Rewizorów i innych Subalternów; tudzież oznaczoney Liczby Żołnierzy Policyinych, którzy co do karności Woyskowey będą pod Zwierzchnością Kommendanta Milicyi Kraiowey, iednakże używanemi będą szczególnie do Posług iakie im Intendent Policyi przeznaczy. —

§. 85.

Bioro to zostaie w bezpośrednich stosunkach z Wydziałem Policyi, może iednak w prost od Senatu odbierać zalecenia, a nawet Prezes Senatu iako naywyższą Policyą Kraiową piastuiący, mocen iest wydawać rozkazy ktore Intendent wykonywać powinien. — Nawzaiem zaś mieć będzie związki z Woytami Gmin, iakie mu oddzielnemi rozporządzeniami Senatu wskazanemi zostaną. —

ROZDZIAŁ XIII.

o Intendencie Dóbr Narodowych.

§. 86.

Dla pilnieyszego i szczegółowego dozoru Dobr i Domòw Narodowych iako też i Kamelaryinych Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, będzie ustanowiony Intendent w bezpośrednich stosunkach z Wydziałem Dochodów Publicznych zostaiący, lecz także i w prost od Senatu rozkazy odbierać mogący, którego obowiązkiem będzie. —

a) Mieć bezpośredni dozór nad wszelkiego rodzaiu Dobrami, Domami i Lasami tak Narodowemi iak i Kamelaryinemi, i one często zwiedzać.—

b) Informować Senat o ich stanie, potrzebach i środkach ulepszenia Gospodarstwa wewnętrznego, tudzież

dawać

dawać Wydziałowi Spraw wewnętrznych lub Senatowi opinie w przedmiotach ogólnego Gospodarstwa Kraiowego tyczących się.—

c) Odbywać Kommissoria sobie w tym względzie od Senatu czy Wydziałów polecone.

d) Układać Proiekta do Kontraktów na Dzierzawy Dóbr czy Domów Narodowych, doczesne bądź wieczne, pod zatwierdzenie Senatu przychodzić maiące.—

e) Sprawdzać inwentarze tak przy oddawaniu iak odbieraniu Possessyi, ostrzegać o znalezionych rożnicach i Rachunki z Dzierzawcami lub Naiemnikami czynić.—

f) Wskazywać środki ulepszenia Gospodarstwa tak Leśnego iak Rolniczego w całym Kraiu.—

g) O sprawowaniu się Podwładnych Senatowi donosić i co Kwartał Konduit Listy Sekretarzowi Jeneralnemu przesyłać. —

h) Opieszałych Kontrahentów lub uchybiaiących w należytym dopełnianiu przyiętych obowiązkow Wydziałowi Dochodow Publicznych do exekucyi wskazywać, i onemu dawać obiaśnienia, iakichby od niego w przedmiotach Ekonomicznych żądał. —

§. 87.

Do pomocy w wyżey opisanych czynnościach i zdawaniu Rapportów mieć będzie dodanego sobie Kancellistę, do dozoru Lasow będzie Nadleśniczy, Leśniczy Strazniczy i Gaiowi w liczbie Etatem oznaczoney; do Budowlow Burgrabiowie i Stróże. — Domy zaś Rządowe w Mieście i Przedmieściach zostaiące dozorować będzie Budowniczy iak o tym w §. 76. powiedziano. —

§. 88.

§. 88.

W razie potrzeby robienia Anszla-gów, doniesie Wydziałowi Dochodów Publicznych który Budowniczego delegować będzie. —

ROZDZIAŁ XIV.

o Kopalniach.

§. 89.

Stan dotychczasowy Administracyi Kopalń i Fabryk Kraiowych będzie utrzymywanym w całey swoiey rozciągłości dopoki inaczey Senatowi nie będzie się podobało rozporządzić. —

§. 90.

Dozór zwierzchni nad Kopalniami iest przy Senacie w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu, ktoremu Jnspektor Kopalni bezpośrednio podlegać będzie, może

może atoli i wprost od Senatu odbierać rozkazy. —

ROZDZIAŁ XV.

o Jnspektorze Dochodów Publicznych.

§. 91.

Do czuwania bezpośradnio nad wpływem wszelkich dochodów publicznych i porządkiem Kaſsowym będzie Jnspektor Dochodów publicznych, pod dozorem Wydziału Dochodów publicznych zostaiący, lecz tylko ustanowiony na wypadek, ieżeli Senat bezpośrednie Administrowanie Dochodów niestałych uzna za potrzebne, i takowych w Dzierżawy niewypuści. —

§. 92.

Obowiązkiem iego iest:

a) Baczyć ażeby Księgi Kaſsowe i wszystkie Akta tak w Kaſsie Głowney ia-

ko

ko też i pomnieyszych w iak nay-większym porządku utrzymywanemi były. —

b) Odbywać co miesięczne rewizye Kaſs poborowych wszelkiego rodzaiu i o ich stanie Senatowi rapportować. —

c) Wskazywać Senatowi coby do ulepszenia było, czyto w Manipulacyi Kaſsowey, czy też w Kontrolli wszelkiego rodzaiu poborów. —

d) Przestrzegać ażeby Summy w Kaſsach niższych uzbierane regalarnie i wiernie do Kaſsy Głowney wnoszonemi były, wszelkie Kaſsy corocznie obrachowywać i Rachunki te Senatowi przedstawiać. —

e) Mieć pilny dozór ażeby przy iakim bądź poborze grosza publicznego niedziały się żadne depaktacye lub nieprzyzwoitości, przykrość Kontrybuentom lub uszczerbek Skarbowi przynoszące. —

f)

f) Wykraczaiacych wszelkiego rodzaiu Urzędnikow Kaſsowych lub Poborowych ma prawo napominać, niepoprawiaiących się Senątowi donosić lub do Dymiſsyi przedstawiać, co Kwartał zaś Konduit Listę Sekretarzowi Jeneralnemu wręczać. —

g) Załatwiać w pierwszey Jnstancyi Skargi na Urzędników i Officyalistów Skarbowych lub Prośby prywatnych w przedmiotach Służby Kraiowey tyczących sie zanoszone. —

h) Winien iest dawać Senatowi swoie tłomaczenie i opinie na każde wezwanie, Wydziałowi zaś Dochodów Publicznych dokładne obiaśnienia, iakichby tylko mogł żądać w przedmiocie Służby Kraiowey Skarbowey, znosić się z nim i onemu wskazywać coby do przedsiębrania w zamiarze zapewnienia regularnego wpływu tak

podat-

podatków iako też wszelkiego innego rodzaiu Dochodów Publicznych przedsięwziąść należało. —

§. 93.

Do pomocy w Rachunkach i dozorze będzie miał iednego Kancellistę. —

ROZDZIAŁ XVI.

o Assessorze Prawnym.

§. 94.

Do załatwienia przedmiotow Prawnych tudzież do pomocy naymłodszemu Senatorowi, iako z mocy Konstytucyi Opieką Sierot i Jnstytutów Publicznych trudnić się maiącemu będzie ustanowiony Assessor Prawny, ktorego obowiązkiem będzie:

a) Sprawować obowiązki Adwokata w Procesach dotyczących się Skarbu, Małoletnich, i Jnstytntów publicznych —

b)

b) Dawać Wydziałowi Spraw Wewnętrznych, Senatorowi Naymłodszemu, czy Senatowi w Komplecie zebranemu opinie we wszyskich Prośbach względem przedarzy lub Alienacyi Własnośći Gmінnych. —

c) Przygotować Informacye do Processów w Sporach z Entreprenerami robot publicznych w Jmieniu Skarbu czyto z Powodztwa czy z Pozwu wynikaiących, gdyby do attentowania onych użytemi byli inni Adwokaci w Sądach Cywilnych. —

d) Popierać w Jmieniu Rządu rzecz w Sądach Kryminalnych, gdyby który z zasuspendowanych Urzędników Administracyinych, do rzeczonego Sądu był za przewinienie z złego sprawowania Urzędu pociągnionym. —

e) Stawać w iakim bądź Sądzie w Sporach gdzie Fiskus interessowanym bydź może. —

f) Nakoniec, winien także dawać swoie Jnformacye i Opinie w razie gdy o to wezwanym będzie od Wydziału Dochodów Publicznych w przedmiotach tyczących się Sporòw bądź z Nabywstwa Dóbr Narodowych czy Kamelaryinych, bądź z Dzierżawy onych wieczystey lub czasowey, bądź wreście z zadzierżawienia innych Dochodów Publicznych wynikaiących. — Dla czego punkta do wszelkich Kontraktów w Jmieniu Skarbu zawierać się maiących przed zatwierdzeniem Senatu, poprzednio przez Opinią Assessora Prawnego przechodzić powinne będą. —

RO-

ROZDZIAŁ XVII.

Urządzenie Ogólne.

§. 95.

O tem co na Posiedzeniu Senatu iest w rozprawianiu nad iakim bądź przedmiotem mowione, a tem badziey iakiego kto był zdania, Sekret od wszystkich Członków tamże zasiadaiących, słowem Honoru zaręczony, i sciśle zachowany bydź powinien. — W tym celu Protokół Obrad czyli Sentencyonarz w zamknięciu za Kluczem w Ręku Sekretarza Jeneralnego, lub Jego Zestępcy będącym zostawać powinien. —

§. 96.

Senator ani żaden Urzędnik niemoże bydź obecnym na Posiedzeniu, dawać Votum ani Opinii w czasie trutynowania przedmiotów tyczących się iego samego,

samego, lub iego Maiątku, Żony, Dzieci, i Krewnych lub powinowatych, wstepnych, z stępnych lub pobocznych aż do drugiego Stopnia inclusive. —

§. 97.

Niemoże bydź, dopoki w Urzędzie zostaie ani sam, ani Żona lub Dzieci iego nabywcą lub Dzierżawcą Dóbr Narodowych czy Kamelaryinych ani żadney w nich części; niemoże bezpośrednio ani pośrednio w Kompanie wchodzić do żadney Eutrepryzy w przedmiocie dzierżawienia Dochodów Publicznych, Fabryk lub iakichś bądź Budów Ziemnych czy Wodnych kosztem Skarbu, lub Instytutow publiczuych robionych, pod nieważnością Kontraktu i obowiązkiem wynadgrodzenia Skarbowi zawodu z tąd wynikaiącego. —

§. 98.

§. 98.

Żadne Podanie wciągnione w Dziennik podawczy cofnionym bydź niemożę. –

§. 99.

Wolno tak na posiedzenia Senatu iako też Wydziałowe przyzwać Osoby obce końcem wyiasnienia Interefsu lub powzięcia Informacyi od w sztuce biegłych, przy nich iednak niewolno się naradzać o rzeczy obcey wprowadzonemu interefsowi. —

§. 100.

Żaden Senator ani Urzędnik niemoże się sprawowaniem Urzędu zasłaniać, od odpowiedzialności w Sądach Cywilnych lub Kryminalnych. —

§. 101.

Znaki odrożniaiące Urzedników Publicznych w Służbie czynney będących

równie iak tych ktorzy ią opuścili, osobna Uchwała Senatu obeymie. —

§. 102.

Podobnież osobną Uchwałą Senatu urządzony będzie Urząd Ekonomiczny Miasta Krakowa, do którego Osoby stosownie do potrzeby i okoliczności mieyscowych przeznaczonemi zostaną. —

§. 103.

Naostatek, gdy ninieysza Organizacya zrobiona iest duchem i celem porządku, a pomimo nayzbawienniejszych chęci, może się w czasie iaka niedokładność okazać i wyniknąć potrzeba zmiany w doświadczeniu za koniecznie potrzebną uznaney; ktora zmiana przez nadanie Sankcyi Organiczney, trudnościom podlegać by mogła. W postępowaniu przeto ostrożnym, zastrzega się, iż zmiana tey Organizacyi w iakim kolwiek ważnieyszym Artykule w razie potrzeby

trzeby nastąpić tylko będzie mogła po latach trzech od dnia pierwszego Stycznia 1816. Roku rachuiąc, większością dziewięciu Członków Senatu. —

UWAGA.

Gdy wedle §. 24. i 27. niniéyszey Organizacyi iedne Podania maią iść do Dziennikow Wydziałowych, drugie zaś w prost do Senatu, ostrzega się iż Stępel do Podań w Biorach Woytów Gmin Wieyskich czy Mieyskich załatwianych będzie na groszy dziesięć, do Wydziałow w Senacie Podania iść winny na Stęplu groszy piętnaście rownie iak do Pośredniczego Urzędu Policyi, To zaś co w prost do Senatu podawanym będzie ma mieć Stępel Złotych Dwa. —

Wodzicki Pr: S:

Miroszewski Sekr: Jen: Senatu

Wolff Sekr: D:

Do Nro: 1904. i 1796.

JNSTRUKCYA DLA WOYTOW

ARTYKUŁ I.

Woyci Gmin są naczelnemi w Gminach Urzędnikami Sądowo - Administracyinemi, a pod tem dwoiakim wzgędem uważani, zostaią pod bezposrednim dozorem Wyższych Władz Politycznych i Sądowych — Mieysce Urzędowania Woyta będzie oznaczone Herbem Wolnego Miasta Krakowa z Napisem: Woyt Gminy N. Że zaś Gminy Mieyskie są tylko wedle liczbowego porządku rozdzielone, dla infor-

formowauia więc samychże Mięszkańcow Władzy Woyta podległych, ma bydź na Tarczy Herbowey wyraźnie oznaczone, od ktorego, do ktorego Numeru popisowego Gmina rozciąga się.

ARTYKUŁ II.

Woyci Gmin iako Urzędnicy Sądowi, nim nowy Kodex Postępowania Karny zaprowadzony zostanie, i dotychczasowy Cesarsko Austryacki będzie obowięzuiącym:

a) Sądzić będą z mocy Artykułu 3. przepisow tymczasowego Postępowania Sądowego przez Wysoką Kommissyą Organizacyiną na dniu 5. Grudnia r. z. zaprowadzonych — Wszelkie Sprawy Policyinych Przestępstw w Obrębie Jch Gminy wydarzonych, z Części 2giey Kodexu Karnego Cesarsko Austry-

Austryackiego, na ktore Kara 3. miesięcznego Więzienia nie przenosi, z wolnym odwołaniem się do Trybunału Appelacyi, a nakoniec w drodze łaski do Senatu, gdy strona uciążoną się bydź osądzi.

b) Wyprowadzać będą Woyci Gmin Wieyskich pierwsze Jnkwizycye, i dochodzić istoty uczynku w Sprawach Policyi Poprawczey i ciężkich Zbrodni, w przytomności dwoch Afsydentow iako Swiadkow z strony Rządu przydanych, wyłącznie Gmin Miasta Krakowa, w ktorych wyprowadzenie pierwsze wszelkich Jnkwizycyow, dochodzenie istoty Uczynku poruczone będzie Urzędowi Policyinemu, ten zaś Sprawy o Zbrodnie, Występki i Przestępstwa Policyine, na ktore kara 3. miesięczny Areszt przenosi, po-

syłac będzie do osądzenia Trybunałowi I. Jnstancyi, resztę zaś stosownie do lit: *a)* w Artykule 2gim tey Ustawy, odsyłać będzie do Sądu Woytom Gminnym. —

c) Scisłe wykonywanie Wyrokow Woytow Gminnych, należeć będzie do Urzędu Policyinego w Mieście Krakowie iako maiącego bezposredni Dozor nad Aresztami Policyinemi. —

ARTYKUŁ III.

Jako Urzędnicy Administracyini winni będą wykonywać Rozkazy wydawane sobie przez Senat, lub przez ktorykolwiek z Wydziałów Senatu, z ostatniemi zaś bezpośrednio znosić się maią w wszystkich przedmiotach swego Urzędowania dotyczących, względnie do Natury interefsow

pod

pod kierunkiem każdego z Wydziałow zostaiących, iako zaś sprawuiący Sądownictwo Policyine, będą bezpośrednio Sądowi Iszey Jnstancyi podlegli.

ARTYKUŁ IV.

Podawać będą drogą Kursoryi iak nayspieszniey do Wiadomośći publiczney wszelkie Rozkazy i Urządzenia, od Władz ktorym podlegaią odebrane.

ARTYKUŁ V.

Są sciśle odpowiedzialnemi Rządowi za exekwowanie od Kontrybuentow należytośći Skarbowi winnych, tudzież Dochodow dziesięcinnych Duchowieństwa z Realnośći Ziemskich w Obwodzie ich Gmin sytuowanych.

AR-

ARTYKUŁ VI.

Przy nich iest Administracya i Dozor funduszów ogolnych Gromadzkich rownie iak Własności Gminney.

ARTYKUŁ VII.

Czuwać obowiązani będą Woyci:

a) Nad porządkiem, ochędostwem, i bespieczeństwem publicznem.

b) Nad Policyą Lekarską.

c) Nad znayduiącemi się w Obrębie Gminy Własnościami Narodowemi i Publicznemi, a między niemi nad całością Gmachow Publicznych iakiemi są: Kościoły, Domy Pocztowe i Gościnne, nad Instytutami i Więzieniami.

d)

d) Nad ułatwieniem wszelkiey Cyrkulacyi, a szczegolniey nad przedarzą Artykułow do zycia i Wygody potrzebnych.

e) Nad Fabrykami, Rękodzielnami, Kunsztami i Handlem wszelkiego gatunku.

f) W Gminach Wieyskich będący czuwać także będą nad Gospodarstwem rolniczym, hodowaniem Bydła, Owiec, Koni, Pszczoł, i wszelkiego gatunku Zwierząt Gospodarskich; nad Lasami, rozmnożeniem Drzew owocowych, Rybołostwem i Polowaniem.

AR-

ARTYKUŁ VIII.

Szczególniey zaś Woyci Gmin Wieyskich odpowiedzialnemi będą Rządowi, za utrzymanie w naylepszym stanie Drog, Mostow, Kanałow, Rzek, zgoła wszelkiego gatunku Kommunikacyi i Drzew na publicznych Drogach wysadzonych, rownie iak tychże w iak naywiększey ilości nasadzaniem, w wykonywaniu czego znosić się będą z Wydziałem Spraw Wewnętrznych. — Co zaś do Gmin Miasta Krakowa, chociaż utrzymanie w tychże Brukow, Drog Mostów i Kanałow poruczone iest Ekonomowi Mieyskiemu i Budowniczemu Mieyskiemu; Woyci iednakże winni będą Wydziałowi Spraw Wewnętrznych donosić o stanie każdego z przedmiotow powyżey rzeczonych, ile kroć ie zle utrzymywanemi znaydą.

ARTYKUŁ IX.

Układać będą Tabelle Statystyczne wedle Wzorow im przepisanych.

ARTYKTŁ X.

Zapobiegać wcześnię szerzącym się w Obrębie Gminy Zbrodniom, chwytać Włoczęgow i Osoby o wykroczenie podeyrzane, przytrzymywać Osoby do Gmin przybyłe a nie opatrzone w żadne Swiadectwa, tak Władz Kraiowych iako też Państw Osciennych, i takowe do Urzędu Posredniczey Policyi w Krakowie ustanowionego odesłać.

ARTYKUŁ XI.

Woyci Gmin', wyłącznie Gmin Żydowskich, czuwać będą nad wykonaniem

Praw

Praw tyczących się Zgromadzeń Politycznych.

ARTYKUŁ XII.

Sciśle Pilnować będą wykonanią Praw dotyczących się Popisu do Milicyi Pieszey Kraiowey.

ARTYKUŁ XIII.

Będą mieli dozor nad Szkołami Parafialnemi i zaopatrzeniem tychże w wszelkie potrzeby.

ARTYKUŁ XIV.

W Przedmiotach dotyczących się Procefsow o fundusze i własności należące do Kraiu lub Instytutow Publicznych, Woyci Gmin znosić się będą z Sędziami Pokoiu właściwych Okręgów, ktorym ro-

wnie z naymłodszym Senatorem z mocy Artykułu 14. Konstytucyi poruczone zostało kierowanie podobnemi Czynnościami.

ARTYKUŁ XV.

Wszelka odpowiedzialność Rządowi za nie wypełnienie wydanych Woytom Gmin Rozkazow spada wprost na samychże Woytow. Woyci Gmin Wieyskich maiący po szczegolnych Dominiach Zastępcow, opieszałością onych nigdy usprawiedliwiać się nie będą mogli.

ARTYKUŁ XVI.

Gdyby w razie Smierci, Choroby, oddalenia się, a nakoniec zawieszenia od Urzedowania Woyt Gminy zastąpionym bydź musiał, natedy Senat mianuie Zastępcę, ktory rownie iak i sam Woyt

Gminy

Gminy z sprawowania ż obowiązkow do Urzędu tego przywiązanych iest Rządowi odpowiedzialnym.

ARTYKUŁ XVII.

Woyci Gminni Akta czynności swych tak Administracyinych iak Sądowych utrzymować obowiązani są w naylepszym stanie i porząku, i w takowym stanie i porządku oddawać ie swym Następcom.

ARTYKUŁ XVIII.

Dla przekonania się o stanie przedmiotow ich Dozorowi podlegaiących, Woyci Gmin zwiedzać będą często swe Gminy i Senatowi z postrzeżeń swych zdawać za każdą razą Rapporta.

AR-

ARTYKUŁ XIX.

Dostrzegać Miar, Wag, Taxy Policyiney i wszelkich podstępow w przekupstwie będzie ich obowiązkiem.

(podpisano) *Wodzicki P. S.*

Mieroszewski S. J. S.

Zatwierdzono na Seſsyi z dnia 12. Czerwca 1816:

(podpisano) *Miączyński, Sweerts - Spork, Reibnitz.* Za zgodność Wypisu z Protokołem świadczę (podpisano) *Darowski*

Kom: Org: Sek:

Nro: Dziennika Głownego 1904. 1796.

Tłomaczenie z Języka Francuzkiego

URZĄDZENIE

Temczasowe

Dla Władz Sądowniczych Wolnego Miasta Krakowa.

Że Księgi Ustaw i Postępowania Sądowego będące dziś Ustawami Kraiu, pozostać niemi muszą aż dopoki Nowa Księga w Artykule XII. Konstytucyi Wolnego Miasta Krakowa wspomniona zaprowadzoną nie będzie, Organizacya Wewnętzna Władz Sądowych ma zostać aż do owey chwili temczasowo tak iak dziś iest. Że iednak wzmiankowana Konstytucya postanowiła nie ktore odmiany maiące istotny związek z Ustawami dziś obowiązuiącemi,

i Sądowym Postępowaniem, Kommifsya Organizacyina uznała za potrzebne przepisać Władzom Sądowniczym Modyfikacye, ktore w rzeczoney Organizacyi ile się dotycze zmian konstytucyą wskazanych poczynione, powinny będą bydź zaprowadzonemi, dopoki Nowa Księga Ustaw i Postępowania, tudzież stosowna do nich ostateczna Organizacya Władz Sądowniczych nie będzie przez Zgromadzenie Reprezentantow uchwalona.

Z tych powodow, tudzież że:

1. Władze Sądownicze mocą Konstytucyi bądąc uznanemi za niepodległe, są także wyiętemi z wszystkich stosunkow w iakich dotąd znaydowały się z Władzami Wyższemi Krolestwa Polskiego, tak co się tycze Karności i Nadzoru, iako też ich Organizacyi. Kommifsya podaie w tym względzie

Magistra-

Magistraturom Sądowniczym następuiące rozporządzenia.

a) Sąd Appellacyiny utrzymuie naywyższy Nadzor, i karność nad wszystkiemi Władzami Sądowniczemi, ato dla utrzymania porządku i bycia w możnośći używania potrzebnych Srodkow do przyspieszenia biegu sprawiedliwości.

b) Sąd Appelacyiny a nawet i Trybunał Iszey Jnstancyi, będą się mogły porozumiewać z Magistraturami Poiednawczemi w razie potrzeby usunięcia zdarzoney iakiey w ich Biorach nieregulalności.

c) Trybnnał I. Jnstancyi czuwa nad Urzędnikami Wykonawczemi tak w Przedmiotach Cywilnych iak Kryminalnych, niemniey nad Urzędnikami Stanu Cywilnego, Notaryuszami i

Kon-

Konserwatorami, nakoniec nad Więzieniami i Osobami do strzeżenia ich użytemi.

d) W ogolnośći każda Władza Sądownicza ma dozor nad Officyalistami Bior swoich.

e) Czas spoczynku dla każdego Urzędnika Trybunałów oznacza się na sześć Tygodni w Roku; z warunkiem iednak, żeby Trybunały były w czynności bez przerwy. Tym końcem Prezyduiący tak oznaczą dla każdego z Urzędnikow czas spoczynku, ażeby użyciem onego bądź ciągle bądź częściami, bieg Administracyi nigdy przerwanym niebył; W razie zaś nadużycia, Prezyduiący będą mieli prawo napominania, zawieszenia od Pensyi, a nawet przedstawienia Sędziow opieszałych Zgromadzeniu Re-

prezen-

prezentantow, a nizszego Stopnia Urzędnikow właściwym Trybunałom do odięcia im powierzonych mieysc.

f) Magistratury Poiednawcze będą iednak sprawowały Urzędowanie swoie bez przerwy.

g) Urzędnicy niższego Stopnia iako to: Assessorowie, Sekretarze, i: t: d. ktorych dzisieysza Manipulacya wymaga do Bior Sądowniczych, a ktorzy na ten pierwszy raz zostali temczasowo nominowanemi przez kommissyą Organizacyiną, będą mianowanemi w razie zawakowania ktorego Mieysca przed zaprowadzeniem Nowey Organizacyi przez Prezessa Sądu Appellacyinego.

96

2. Co do Sędziow Pokoiu i Prokuratorow.

a) Ze Magistratury Poiednawcze winne są z mocy Konstytucyi czuwać z Urzędu nad Sprawami Małotetnich, rownie iak nad Procefsami tyczącemi się Funduszow i Własności Narodowych lub Jnstytutow Publicznych, i w tym względzie porozumiewać się z naymłodszym Senatorem; w razie więc gdyby Sędzia Pokoiu łącznie z Senatorem pełniącym przez to samo obowiązki Prokuratora zawarli Przyiacielską pomiędzy Stronami Ugodę, ta ieżeli się tycze Praw Jnstytutu lub inney Własności Narodowey ma bydź odesłaną do Senatu po zatwierdzenie, albo ieżeli się odnosi do Interefsu Małoletnich ma bydź po podobneź zatwierdzenie do Trybunału I szey Jnstancyi odesłaną. W razie zaś gdyby Układ przyiacielski nie udał się,

rzecz

rzecz winna bydź do Trybunału odesłaną i na ten czas.

b) Do sądzenia Spraw tyczących się Praw Jnstytutow lub Małoletnich ktore przez Sędziego Pokoiu do Trybunału odesłanemi zostały, Obiedwie Jnstancye mianować będą po iednym Sędziu ktory przez trzy Miesiące sprawować będzie Urząd Prokuratora i po uczynieniu wnioskow prawa wotowania mieć niemoże.

c) Tym sposobem Sędzia lub Aſseſsor do tego od Prezesa przeznaczony, będzie układał w Sprawach Kryminalnych Akt oskarzenia i inne tego rodzaiu bez mienia głosu stanowczego.

d) Sędzia od Prezesa delegowany do zastępowania Obwiązków Prokuratora w iedney lub drugiey Jnstancyi be-

dzię

dzie także sprawował wszelkie Attrybucye iakie dotąd do Urzędu tego należały.

e) Obowiązkiem będzie Sędziow Poiednawczych lub za ich upoważnieniem ich Pisarzy, sporządzać Akta Opieczętowania ktorych ieden Exemplarz odesłanym będzie Trybunałowi I szey Jnstancyi, a drugi naymłodszemu Senatorowi do Urzędowego użycia.

f) Urzędnik Poiednawczy lub delegowany od niego Pisarz, upowazniony m iest w razie gdyby Spor wartości Złopol: 200. nieprzechodzący niemogł bydź ugodzonym, osądzić go w pierwszey Jnstancyi z wolnym odwołaniem się do Sądu Appellacyinego ktory w tym razie będzie ostatnią.

3. Co

3. Co do postępowania w Trybunale Iszey Jnstancyi.

a) Chociaż Trybunał I szey Jnstancy dla przyspieszenia decyzyi Spraw Cywilnych i Kryminalnych będzie mogł bydz podzielonym na Wydziały, wolno iednakże Prezesowi będzie przeznaczyć wedle okoliczności i Spraw rożnego rodzaiu do tego lub owego Wydziału Sędziow i Assessorów ktorzy także maią głos stanowczy.

b) Co do Processow Kryminalnych uważać należy, iż wszystkie przewinienia mnieysze Policyine ktore dotąd sądzonemi były przez Podsędków, sprawuiących obowiązki Sądu Policyi Prostey, będą odtąd sądzonemi w pierwszey Jnstancyi przez Woytow zwol nym odwołaniem się do Trybunału I szey Jnstancyi ktory dla nich będzie ostatnią.

c)

c) Ciż sami Woyci obowiązanemi są w razie zdarzenia się w Jch Gminach ciężkiego Przestępstwa lub Zbrodni Stan rzeczy wyiaśnić, i corpus delicti; pierwsze badania wyprowadzić, i takowe wraz z Osobami obwinionemi do Trybunału Cywilnego I szey Jnstancyi odesłać. Obowiązani są także bydź posłusznemi Uchwałom Trybunałow co się tycze Jnstrukcyi Spraw Kryminalnych.

d) Wszystkie inne przestępstwa lub Zbrodnie wyiąwszy pod *a)* ninieyszego Paragrafu będą sądzonemi przez Trybunał I szey Jnstancyi z wolnym odwołaniem się do Sądu Appellacyinego.

e) Dla zapewnienia nie przerwanego biegu Administracyi Sprawiedliwości w Obudwoch Trybunałach, a razem dla

uzupeł-

uzupełnienia w każdym razie potrzebney liczby Sędziow, Sąd Appellacyiny ma prawo przyzwania do Posiedzeń swoich iednego Sędziego Iszey Jnstancyi, albo delegowania iednego z swych Członkow do zasiadania w Trybunale I szey Jnstancyi.

4. Adwokaci maiący dziś Prawo stawania w Trybunale Departamentowym, będą mogli temczasowo sprawować też obowiązki w obudwoch Trybunałach, rownie iak w trzeciey Jnstancyi, a nawet i w Sądzie Naywyższym. Prezes Sądu Appellacyinego obowiązanym będzie niepomnażać dotychczasowey liczby Adwokatów, iak tylko w razie konieczney potrzeby.

5. Co do Urzędnikow maiących wykonywać Wyroki Trybunałow. Prezes Sądu Appellacyinego po wysłuchaniu

zdania Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi mianować ich będzie w ilości za potrzebną uznaney.

6. Konserwator Hipotek sprawować będzie aż do dalszego Urządzenia tego przedmiotu, swoie obowiązki bezpłatnie, lecz z wólnością pobierania tax i za Kaucyą.

7. Do obudwoch Trybunałow będzie ieden Kassyer i ieden Kontrolor ktorych obowiązkiem będzie:

a) Odbierać za kwitami właściwych Prezesow Pensye dla Urzędników przy Trybunałach użytych, i onym należytości rownież za kwitami wypłacać.

b) Opatrywać potrzeby Bior.

c) Odbierać taxy posmiertne, wpisowe, stęplowe, i karne wedle Taryffy przez

Try-

Trybunały ustanowioney. Wszystko to będzie częścią Dochodu Publicznego.

d) Oni rozrządzać i zawiadywać będą Depozytem Sądowym.

e) Będą się rachować Kommitetowi złożonemu z Członkow obu Trybunałòw w ktorym ieden Senator prezydować będzie. Zresztą Senatowi służą wszystkie Prawa panuiącego względem Trybunałow i Urzędników do Sprawiedliwości użytych; wyiąwszy, niepodległość Wyrokow Sądowych i Nominacye lub Dymifsye Urzędnikow

(podpisano) *Reibnitz*, *Miączyński*, *Sweerts-Spork.*

NOTA

Reskryptem Wysokiey Kommifsyi Organizacyiney z dnia 12. Czerwca 1816.

Nro:

04.

Nro: 401. wydanym, na wniosek Prezesa Appellacyi poczynione zostały zmiany w Punkcie *c)* Artykule 2. w ten sposob, iż

1. Zastępca Prokuratora czyniąc Wnioski w Sprawie Kryminalney nie będzie miał rownie głosu stanowczego.

2. Prezesowie obudwoch Jnstancyi w przypadkach gdzieby ścisły komplet Sędziow tego wymagał, do zastępstwa Prokuratora Pisarzow swych upoważniać mogą — Ktore to zmiany uważaią się tak iak gdyby w wskazanym powyzey mieysca wciągnionemi były.

Za Zgodność (podpisano) *Mieroszewski*
Sek: Jen: Snatu

Ad Nro: 1836.

Nro. 345.

KOMMISSYA

Organizacyina przez Trzy Nayiaśnieysze Dwory ustanowiona.

Nie ulega iuż żadney wątpliwości że Dziesięciny wytyczne (decima manipularis) targaią naybardziey uprzeyme związki, ktore pomiędzy Pasterzem i Owieczką istnieć powinny, i że one niszcząc Rolnictwo i dobro individualne, podkupuią oraz ogolne przez swoy szkodliwy wpływ, iaki na Obyczaie, Industryą, Kulturę, Ludność i Dochody Skarbu publicznego maią. Prawdy te są okazane w zupełnym Swietle przez naybieglieyszych w Ekono-

mii polityczney Mędrcow, i przyięte z istotnym przeświadczeniem od całey powszechności i Kraiorządcow.

Pod temi to względami bez wątpienia co do Kraiow Polskę dawniey składaiących, uważała Dziesięcinę wytyczną Naywyzsza Głowa Kościoła Rzymsko-Katolickiego, Papiesz Urban VIII wydaiąc Bullę w Ru: 1634. Kompozyty wskazuiącą. Pod temi widziały się Stany Krolestwa Polskiego, gdy po kilko wiecznych Sporach Konstytucyami w Ru: 1635. 1678 1768. 1775. przemianę iey ustanowiły. Pod temi raczyły ią brać Trzy Nayiaśnieysze Sprzymierzone Dwory, kiedy Ustawą w Wiedniu rownie naywyższą Dobroczynnością iak Mądrością tchnącą, Dziesięcinę wytyczną w Kraiu Krakowskim na pieniężną, lub zbożową przemienić nakazały. —

Ko-

Kommiſsya Organizacyina dopełniaiąc połecouego Sobie Jnstrukcyą Trzech Nayiaśnieyszych Dworow Wiedeńską z dnia (1) 13. Maia 1815. Artykułem XIII. obowiązku, stanowi do przemiany Dziesięciny wytyczney na zbożową zasady, ktorych rozwinięcie i uskuteczmienie niezwłoczne Senatowi Rządzącemu porucza— Zasady te są następuiące:

TYTUŁ I szy

Postanowienie Ogolne.

Artykuł 1 szy

Dziesięcina Snopowa inaczey wytyczna, w iakieykolwiek natury Dobrach w Kraiu do Wolnego Miasta Krakowa należącym, gdzie ta ieszcze iest, ma bydź przemieniona na Osep wieczysty.

Artykuł 2gi

Do wyrachowania Osepu wieczystego będzie wzięta obszerność gruntów Dziesięcinie Snopowey podległych, taka, iaka się w dniu Ustawy ninieyszey znayduie. Po dniu tey Ustawy wydobyte nowiny prawu dawania Dziesięciny na zawsze nie podlegaią. —

Artykuł 3ci

Przez Grunt Dziesięcinie podległy, rozumieią się te Role, Ogrody i Niwy z ktorych Właściciel Dziesięciny do dnia ninieyszey Ustawy aktualnie snopową wytykał, albo wytykanie przedawał, a przez wyraz dziesięciny rozumie się taka ilość daniny Zboża w snopie, iaką kto dotąd podług pierwiastkowego oryginalnego Obligu n: p. $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{30}$ i t: d: dawał, i taka tylko część do Osepu wyrachowaną bydź powinna —

Ar-

Artykuł 4 ty

Gdzie kolwiek dotąd Dobra z iednych i tychże samych Gruntow daią razem Osep pod tytułem mesznego i Dziesięcinę snopowę, iedna z tych danin stosownie do Konstytucyi 1635 Ru: uchyla się, a druga, i to ta ktora więcey biorącemu Dziesięcinę importuie, pod Urządzenie ninieysze podciągniona zostanie.

Artykuł 5 ty

Kompozyty, Kontrakty i wszelkiego tytułu Układy o Dziesięcinę wytyczne na Osep lub pieniądze zamienioną zaszłe, ktore dawne prawa trwałemi na zawsze mieć chcą, ani są, ani mogą bydź przez niniéyszą Ustawę naruszone — Układy zaś doczasowe tey natury, nie mogą dłużey zostawać w swey mocy iak do expiracyi tego przeciągu czasu, na ktory zawartemi były.

TY-

TYTUŁ II gi

O Prawidłach przemiany

ARTYKUŁ 6 ty

Wyrachowanie Osepu dziesiecinnego ma się stać podług następuiących prawideł —

a) Tam gdzie Regestra Ekenomiczne nie w przerwanym ciągu lat Sześciu, nie będą w stanie okażać należycie wysiewu i produktu Gruntow Dziesięcinie podległych, lub gdzie tymże Regestrom iedna z stron interefsowanych zaprzecza wierzytelność, Grunta Dziesięcinie podległe, przez przysięgłego Geometrę pomierzone w porządnym Jnwentarzu przyzwoicie okażane, rozklafsyfikowane bydź powinny.

b) Przy-

b) Przysięgły przez Rząd examinowany, patentowany i Jnstrukcyą zaopatrzony Znawca Ekonomiczny, z prawdzi Klasyfikacyą gruntu, oznaczy podług zasad Agranomicznych wysiew, i oszacuie ilość Produktu w ziarnie.

c) Z gruntow podłych produkt nie może bydź niżey wzięty iak trzy ziarna, ilość produktu ziarn z gruntow dobrych należy od ich gatunku, gdzie ta nie może bydź dowiedzione Regestrami daiącego lub biorącego Dziesięcinę, Znawca Ekonomiczny przysięgły ią stanowi.

d) Ta część Gruntow dziesięcinnych ktorą gdzie dotąd podług trzech zamiennego sposobu gospodarowania zostawiono Ugorem, i z ktorey Dziesięcinę biorący, przez czas ugorowania nie brał żadnego pożytku, będzie-

dzie wyięta z pod oszacowania Produktu; nie może ona iednakże w żadnym przypadku przechodzić trzeciey części Gruntu Dziesięcinie podległego, ale mnieyszą. częścią bydź może.

e) Po wyrachowaniu Ziarn ile ich Grunt Dziesięcinie podległy przynosi w całkowitey każdego rodzaiu Ziarna Summy, będzie wytrącone ziarno siewu na zasiew, i puł ziarna wysiewanego na koszta uprawy i wszelkiey około Gruntu pracy, z reszty Ziarn odznaczy się ilość Dziesięcinie nalezna podług przepisu Artykułu 3go Rozporządzenie pod literą *e)* wyrzeczone zdaie się na pozor ubliżać Właścicielom Dziesięciny redukuiąc tę nieiako na pobor od Dochodu czystego, kiedy podług Praw wytyczney

wła-

właściwych, brana była bez potrącenia wydatków; lecz zważywszy:

Żę Dziesięciny nigdy z całą scisłością prawa pobierane nie były.

Że mało iest Gruntow do rudowania w tym Kraiu.

Że Właściciele Dziesięcin ponosili dotąd wszelkie straty na ktore rożne nadzwyczayne przypadki natury, szczegolniey zaś często wydarzaiące się Wylewy, w Okolicach Krakowskich, Woienne zniszczenie, zła uprawa Gruntu, i inne rozliczne zdarzenia pobor Dziesięciny wytyczney narażaią, gdy przeciwnie:

Przez Postanowienie ninieysze zabespieczony im został dochod stały i pewny, żadnym wypadkom nieulegaiący, i że przez zastrzeżenie uczynione pod

Lit: c)

Lit: *c)* pobierać będą z każdego Morga Chełmińskiego naypodleyszego gruntu, naymniey $4\frac{4}{5}$ Garca Żyta, Dochod, ktory w wielu przypadkach nayścisley wziętą Dziesięcinę w naturze przewyższa. Gdy się mowię zważą dobrze, i zgłębią wszystkie te okoliczności łatwo się przekonać można, że ani iedna, ani druga strona nie znaydzie powodow narzekania; ieżeli bowiem Właściciele Dziesięcin, cieszyć się będą dochodem stałym i nie podlegaiącym żadney odmianie, ani wypadkom, pobieranym bez sporow, chociaż w szczegolnych iednak nader rzadkich zdarzeniach, nie co mnieyszym od tego, iaki rygor Praw, ściśle nie dopełnianych przypuszczał; Właściciele Ziemi rownież zyskuią na tem, że sprząt przez wytykanie nie będzie spozniony, że korzyści z ich nakładu na polepszenia kultury, spływaiące im samym bez podziału

słu-

służyć będą, że nawet w niektorych przypadkach danina ta będzie lżeyszą od tey ktorą gdyby dotych czasowe prawa w swey całey scisłości wykonane były dawać by należało. Na koniec nie tylko Strony interefsowane ale cały Kray zyskać musi na tem Urządzeniu, przez pomnożenie ziemiopłodow, ktore będzie koniecznym skutkiem nowego dzielnego natężenia, z iakim Rolnicy do Uprawy swey Ziemi przyłożą się, widząc iż pracuią dla własnego pożytku.

Artykuł 7my

Rożnego Gatunku Ziarna, powyższym sposobem na Dziesięcinę wyrachowane, dla ułatwienia na przyszłość rachuby i upewnienia wieczyście trwałego Dochodu, będą sprowadzone do dwoch tylko gatunkow Ziarn, ktorych wartość od wewnętrzney Konsumacyi zależąc, nay-

mniey

mniey zmianie podlega, i naypewniey w stosunkach ludności cenę swoią podnosi, a temi są w Polszcze Zyto i Jęczmień. Osep Dziesięcinny wieczysty będzie więc oznaczony żytem $\frac{3}{4}$ a Jęczmieniem w $\frac{1}{4}$ Części

Artykuł 8 my

Wynalezione Ziarna dziesięcinne sposobem w Artykule 6. lit: *e)* wskazanym zostaną obrachowane na pieniądze przez szrednią Cen targowych Miasta Krakowa z upłynionych lat 20. wziętą, ktore to Ceny Targowe i ich szrednią z ciągu lat dopiero w spomnionych, Senat z Akt foralnych wypisać i drukiem ogłosić zaleci. Summa pienieżna za te wszystkie Ziarna wyrachowana będzie podzielona na cztery rowne części z ktorych trzy części będą przedzielone przez szrednią Ceny Zyta, a część czwarta przez szrednią Ceny Jęczmienia, z tego samego co wyżey

obie-

obiegu lat 20. wynalezioną. Wieloraz (quotient) z podzielenia wypadły, oznaczy ilość ktorey respective Zyta i Jęczmienia podatek dziesięcinny stanowić maiących, ktore przy utworzeniu przemiany raz wyrachowane po wszystkie czasy te same zostać i wiecznie nie odmienne bydź maią. J tym sposobem uczynii się zadosyć przepisowi Art: 7. redukcyą rożnych Ziarn dziesięcinnych do dwoch gatunkow Zboża stanowiącemu.

Artykuł 9ty

Dla usunięcia okazyi zwaśnień, ktoreby przy poborze Osepu, miara i własność Zboża z rządzać mogły, podatek dziesięcinny nie zbożem, lecz pieniądzmi będzie opłacony. Wynalezione sposobem w poprzednim Artykule przepisanym ilości Zyta i Jęczmienia będą wieczną skazowką ilości pieniężnych, iakiey te dwa

gatun-

gatunki Zboża w obiegu dwudziesto-letnim były warte. Szrednia Cen Targowych Żyta i Jęczmienia z każdych 20. lat od nastąpioney przemiany upłynionych brana, i przez Senat ogłoszona, proporcyonuiąc z czasu upłynionego pieniądze papierowe do wartośći Kruszczowey podług Kursu iaki do Skarbu publicznego maią, będzie stanowić wiele w każdych następnych 20 latach płacić należy. Przez ten sposob biorący Dziesięcinę będzie miał po wszystkie czasy Dochod odpowiadaiący wartośći Żyta i Jęczmienia, ktore ten podatek podług Zasad powyższych stanowią. Przez pierwsze lat 20 Osep Dziesięcinny opłacony bydź powinien ceną Żyta i Jęczmienia w Artykule poprzednim do wynalezienia ilośći tych dwoch gatunkow Zboża. Z przedziałki lat 20. użytą.

TY-

TYTUŁ III ci

O pierwszeństwie Długu Dziesiecinnego i o terminach iego Opłaty

Artykuł 10 ty

Dziesięcina iest Długiem Ziemi rownię obowięzuiącym i przodkuiącym iak inne gruntowe podatki publiczne. Żaden więc Dług prywatny pierwszeństwa długowi temu brać ani go w żaden sposob uszkadzać nie może.

Artykuł 11 ty

Termina wypłaty należytości dziesięcinney dwa w Roku oznaczaią się. Pierwszy na Wszystkich Swiętych (w Listopadzie) drugi na Swięty Jozef (w Marcu) w każdym z tych terminow połowa należytości dziesiecinney Właścicielowi iey zapłaconą bydź powinna.

Ar-

ARTYKUŁ 12 ty

Rygor na zalegaiących Opłatę Dziesieciny stanowi się ten sam, iaki iest do sciągnienia Podatkow publicznych używany. J kto kolwiek w 15. dni po terminach Artykułem poprzednim naznaczonych, Dziesięciny nie zapłacił, na żądanie Właściciela iey, do Woyta Gminy zaniesione, szrodkami z wyz wspomnionemi do uiszczenia Opłaty znaglony bydź powinien.

TYTUŁ IV ty

O wykonaniu ninieyszey Ustawy:

ARTYKUŁ 13 ty

W Dobrach Narodowych, Duchownych i Mieyskich w ktorych Dziesięcina wytyczna, nie należy Osobom Duchownym, ale do Skarbu Publicznego Kraiu

W. M.

W. M. Krakowa wpływa, Kommissya do ustanowienia praw Własności i powinności Włościan delegowana, podług prawideł w Ustawie ninieyszey wskazanych, Dziesięcinę wytyczną na Osep wieczysty Zyta i Jęczmienia przemieni, walor iego pieniężny na pierwsze lat 20. oznaczy, rozkład tak Osepu wieczystego iak waloru iego pieniężnego na Possessye Włościańskie i folwarczne w przyzwoitey proporcyi Gruntow uczyni, i Dzieło swoie pod zatwierdzenie Senatowi odda, ktore przez Senat na przedstawienie naymłodszego Senatora zostawszy zatwierdzone, nie potrzebuie żadney inney formalności, ażeby wieczyście trwałe i nienaruszone było.

Artykuł 14ty

W Dobrach Duchownych, Narodowych, i Mieyskich, z ktorych Duchowni dziesięcinne wytyczną pobieraią, Kom-

misſsya stosonkow Włościańskich przy regulacyi Praw i powinności tychże zaymie się rownież przemienieniem dziesięciny wytyczney na Osep, i urządzeniem teyże w sposob w Artykule poprzednim przepisany; lecz zawiadomi o tym JW. Bisknpa ktory z swoiey strony będzie delegował iednę lub dwie Osoby. Delegowany lub delegowane od JW. Biskupa zniesą się z Prezesem Kommiſsyi stosonkow Włościańskich o termin wspolnego zebrania się, w ktorym Prezes Kommiſsyi wyznaczy Kommiſsarzy z grona Członkow Kommiſsyą Włościańską składaiących w rowney Delegowanym liczbie, i tak się uformuie Kommiſsya wspolna, ktora pod prezydencyą Prezesa Kommiſsyi stosonkow Włościańskich przygotowane powyższym sposobem Dzieło przemiany Dziesięciny wytyczny na Osep, i tegoż rownie iak waloru iego pieniężnego rozkład

na

na Possessye zrewiduie, uboczenia ieżeliby się iakie przeciw ninieyszey Ustawie wcisnęły, sprostuie, i Dzieło ostatecznie czy to iednomyślnością, czy większością głosow, z mocą wieczystey onegoż trwałości zadecyduie ktore Senat na przedstawienie Senatora naymłodszego, i JW- Biskup Sankcyami swemi zaopatrzą.

Artykuł 15ty

W Dobrach Ziemiańskich wszelakiey Natury z ktorych Dziesięcina wytyczna albo do Skarbu Publicznego wpływa, albo przez Duchowne Osoby pobierana iest, następuiący będzie postąpiono sposobem. Właściciel Gruntu żądaiąc przemiany poda Notę do Sędziego Pokoiu właściwego Okręgu, i wyrazi w niey oraz iednę lub dwie Osoby ktore do tey czynności obrał z swey strony, Sędzia Pokoiu ieżeli Dziesięcina Skarbowi Publicznemu należy, z

Senatorem naymłodszym, iezeli Duchownemu z JW. Biskupem zniesie się, ażeby Ci z swey Strony podobną liczbę Kommiſsarzy delegowali. Sędzia Pokoiu wyznaczy termin zebrania się Kommiſsyi, ktora pod iego prezydencyą Dzieło przemiany Dziesięciny wytyczney na Osep wieczysty, rozkład iego, i szacunek pieniężny, podług zaſad i przepisow w ninieyszey Ustawie, mianowicie zaś Tytule II. zawartych, uskuteczni, i iednomyślnością lub większością głosow z rownym co do waloru iego, iak Kommiſsyi w poprzednich dwoch wyrażoney Artykułach skutkiem, ostatecznie zadecyduie, Dzieło takowe Sankcyą Senatu, ieżeli Dziesięcina Skarbu iest własnością, zaś Sankcyą Senatu i JW. Biskupa ieżeli Duchownemu należy, zaopatrzone zostanie

---

Artykuł 16 ty

W przypadkach w ktorych Sankcya zależy wspolnie od JW. Biskupa i Senatu Rządzącego, gdyby ktora z tych dwoch Władz Sankcyi odmowiła, będzie losem przez Senat wybranych Trzech Sędziow Pokoiu z wyłączeniem tego, ktory w Kommissyi przemianę reguluiącey prezydował, a takowi Sędziowie, w liczbie Trzech, spor o ktory rzecz; bez odzownie roztrzygną i Sankcyą wydadzą —

Artykuł 17 ty

Dla wieczystego zachowania dochodow i upewnienia daniny dziesięcinney, ktora iest długiem realnym, będą do Ksiąg Hipotecznych wniesione decyzye Kommifsyow zwyż wspomnionych, ktore w krotkości wyrażać maią Nazwisko Dobr, Jlość Osepu wieczystego w Życie

126.

i Jęczmieniu, i obowiązek płacenia w pieniądzach stosownie do tey Ustawy.

Artykuł 18ty

Gdzieby mieyscowe okoliczności wydarzyły nowy przypadek, na ktory ninieysza Ustawa nie zawiera Reguły, w takim razie Senat Regułę przepisze, ktora tę samą mieć będzie ważność, iak gdyby w ninieyszey Ustawie zawartą była.

Postanowiono na Sesyi Kommissyi Organizacyiney dnia 21. Maia Ru: 1816.

(podpisano) *Mięczyński*, *Swerts-Spork Reibnitz*, *Łancucki*, *Grodzicki*, *Bartsch*.

Za Zgodność z Protokołem świadczę (podpisano) *Darowski Sekr: Kom: Org:*

KOMMISSYA
Organizacyina

Pełniąc Wolą Trzech Nayiaśnieyszych Dworow Miastem Wolnym Krakowem i Jego Okręgiem opiekuiących się, za porozumieniem się z Przeswietnym Konsystorzem Jeneralnym Krakowskim ustanawia następuiącą Taxę opłat od obrządkow Religiinych.

(Tabella jurium stollæ)

§. I.

W względzie należytości od Obrządkow Religiinych stanowią się cztery Klafsy opłacaiących.

KLASSA 1 sza

Do tey należą Właściciele Dobr Ziemskich i znacznieyszych Realności, Właściciele Domow w Mieście Krakowie, Urzędnicy wyżsi, Officerowie Milicyi — Doktorowie, Aptekarze, Kapitaliści, Kupcy.

KLASSA 2 ga

Do niey należą Właściciele i Dzierżawcy mnieyszych Realności, Folwarkow, Domow na Przedmieściach Miasta Krakowa, Okupnicy Młynow, Tartaków, Hamerni i. t. d. Urzędnicy Kraiowi niższych Stopni i w Służbie prywatney zostaiący, Rzemieślnicy wyższych kunsztow, Piwowary, Czeladź Kupiecka. —

KLASSA 3 cia

Do niey należą Właściciele Sołtestw Mieszkańcy Miast niższego Rzędu, Rzemie-

mieślnicy niższych Kunsztow, Kramarze, Karczmarze i tym podobni. —

Klassa 4ta

Do niey należą wszyscy bez rożnicy Włościanie, Wyrobnicy, i Służący niższego Stopnia. —

§. II.

Do ustanowionych w §. I. czterech Klafs następuiące naznaczaią się Taxy wedle ktorych uskuteczniać się będzie nadal Opłata od rożnych Obrządkow Religiinych.

a) Co

	Klafs: 1 sza		Klafs: 2 ga		Klafs: 3 cia		Klafs: 4 ta	
	Zp	gr	Zp	gr	Zp	gr	Zp	gr
a) Co do Aktu Chrztu								
Od Aktu Chrztu i zapisania Dziecięcia	3	—	2	—	1	—	-	5
dtto: Wywodu	1	—	—	20	—	12	-	3
Od Swiecy ktora się do tych Aktow używa - -	—	12	—	8	—	6	—	2
b) Co do Aktu Małżeństwa								
Od trzech Zapowiedzi - -	3	—	2	—	1	10	-	20
Od Szlubu -	6	—	4	—	2	—	1	-
Od każdey Swiecy	—	18	—	12	—	8	—	4
Gdyby Swiatło miało się palić przez czas spiewania Hymnu Veni creator z Muzyką, albo przez czas mowy przedślubney od każdey Swie-								

cy

	Klass: 1 sza		Klass: 2 ga		Klass: 3 cia		Klass: 4 ta	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
cy opłaci się po dwoyna Taxa. —								
UWAGA Jeżeli Nowożeńcy z dwoch będą Parfii każdy z Jch Plebanow, odbierze całkowitą zapłatę za Zapowiedzi, opłata zaś od Szlubu należeć będzie wyłącznie do tego Plebana, ktory Szlub dawać będzie.								
c) Co do Aktu Pogrzebu.								
Od Aktu w pisania w Księgi Kościelne i od prywatnego Ciała pogrzebania bez wszelkich okazałości. - -	3	—	1	15	—	24	—	10

Oprocz

Oprocz tego opłacać się bedzie na utrzymanie Cmentarzow pokładne.	Klaſs: 1 sza Zp	gr	Klaſs: 2 ga Zp	gr	Klaſs: 3 cia Zp	gr	Klaſs: 4 ta Zp	gr
w Krakowie *a)* od Osoby mniey iak 15 lat maiący. -	1	—	1	—	1	—	1	—
dtto: *b)* od Osoby ktora 15. lat skończyła - -	2	20	2	20	2	20	2	20
w Okręgu *a)* od Osoby mniey iak 15. lat maiącey -	—	15	—	15	—	15	—	15
dtto: *b)* od Osoby ktora 15. lat skończyła - -	1	—	1	—	1	—	1	—
Grubarzowi od wykopania dołu dla Ludzi od lat 15.	5	—	2	—	1	20	1	—
do lat 15.	1	5	1	—	—	25	—	15

W Po-

W porze Zimowey nadgroda dla Grubarzy dopiero zastrzeżona powiększać się będzie o połowę.

Od dzwonienia opłacać się będzie od każdego razu a mianowicie:

	Klasſa 1sza		Klasſa 2ga		Klasſa 3cia		Klasſa 4ta	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Od dzwonu poruszanego przez iednego Człowieka:	1	—	—	15	—	10	--	5
dtto: przez dwoch Ludzi	1	15	1	—	—	20	--	10
dtto: przez trzech lub czterech -	2	—	1	15	1	7	--	20
Od Katafalku	2	—	1	15	1	—	--	20
Od Całunu -	1	—	—	20	--	12	--	4

Od

	Klafs: 1sza	Klafs: 2 ga	Klafs: 3 cia	Klafs: 4 ta
	Zp|gr.	Zp|gr	Zp|gr	Zp|gr
Od Kap Kościelnych sześciu	3 —	2 —	1	18
Jeżeli żądać kto będzie w spanialszego przybrania Kościoła, iako to: zasłonienia Ołtarzy, Okien, większą opłacić winien Taxę, tak od użycia Sprzętow Kościelnych, iako też i Służących Kościoła. —				
Za uzycie Sprzętow Kościelnych do Mszy S. iako też Bielizny Ornatu i tym podobnych od każdey Mszy Swiętey - -	— 24	— 18	— 12	— 3

Za ka-

 135.

	Klass: 1sza		Klass: 2ga		Klass: 3cia		Klass: 4ta	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Za każdą Swiece do Mszy czytaney	—	12	—	12	—	[illegible]	—	6
dtto: spiewaney	—	18	—	18	—	12	—	8
dtto: w czasie Wigiliow unius nocturni cum laudibus. - -	—	24	—	24	—	15	—	12
dtto: dwoch lub trzech Nocturnow podwoyną lub potroyną opłatę. —								
Od Lampy ktoby takowych żądał przez czas spiewania Vigiliow trium nocturnorum i Mszy Swiętey	—	12	—	12	—	8	—	6
Od każdey Swie-								

cy

	Klass: 1 sza		Klass: 2 ga		Klass: 3 cia		Klass: 4 ta	
	Zp	gr	Zp	gr	Zp	gr	Zp	gr
cy w czasie expor tacyi w kościele na Ołtarzach i przy katafalku palących się - -	—	18	—	18	—	12	—	12
UWAGA Liczba Swiec zależy od chęci tych na ktorych żądanie Pogrzeb odbywa się								
Plebanowi Procefsyą żałobną w Domu odprawiaiącemu - -	6	—	5	—	4	—	—	—
Jnnym Kapłanom afsystuiącym ieżeli należą do tego Kościoła - -	2	—	1	15	1	—	—	—
Organiście czyli Kantorowi -	1	15	1	10	1	—	—	—

Za

	Klaſs: 1 sza Zł	gr	Klaſs: 2 ga Zł	gr	Klaſs: 3 cia Zł	gr	Klaſs: 4 ta Zł	gr
Za spiewanie Vigiliow unius nocturni cum laudibus i Kondukta, każdemu Kapłanowi spiewaiącemu	3	–	5	—	2	–	—	—
Za spiewanie 3 ch: Nocturnow -	6	–	6	—	4	—	—	—
Organiście lub Kantorowi - -	3	—	2	—	1	15	—	—
Za Proceſsyą Pogrzebową z Kościoła na Cmentarz gdy ten oddalony iest Plebanowi -	3	—	2	—	1	15	—	—
Każdemu z Jego Wikaryuszow aſsystuiących -	1	15	1	—	–	24	—	—

UWAGA

Grzebiącemu Cia-

138,

	Klass: 1 sza		Klass 2 ga		Klass: 3 cia		Klass: 4 tą	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
ło zmarłegą, wolno iest oznaczyć liczbę Kapłanow assystować maiących								
Organiście albo Kantorowi -	1	15	1	—	—	24	—	—
Za Kazanie Pogrzebowe w Kościele - -	24	—	18	—	16	—	—	—
Exorta w Kościele lub na Cmentarzu - -	12	—	9	—	8	—	—	—
Za spiewanie Mszy Swiętey -	4	—	3	—	2	15	—	—
Za Mszą Swiętą czytaną -	2	—	2	—	2	—	—	—
Organiście graiącemu na Organach	1	—	1	—	—	20	—	—
Jego Pomocnikowi	—	15	—	15	—	12	—	—
Chłopcom służącym do Mszy S. spiewaney -		6	—	3	—	2	—	—
dtto: czytaney.	—	2	—	2	—	2	—	—

§ 3.

 139.

§. III.

Urządzenia Ogolne

a) Taxy Opłat ustanowione od Pogrzebow nie są koniecznie obowiązuiącemi co do ich Klassyfikacyi, wolno bowiem będzie każdemu grzebiącemu Ciało zmarłego wybrać dla niego Klassę wyższą, albo umieścić go w niższey a nad to:

b) Wszystkie Obrządki nieuznane koniecznie za potrzebne przez przepisy Kościoła zależeć będą od dobrey woli Osob Ciało zmarłego grzebiących, ktorym wolno iest żądać Ceremonii większą lub mnieyszą opłatę za sobą pociągaiących. —

c) Każdy Ubogi, ktorego istotny niedostatek udowodniony będzie swiadectwem Władz mieyscowych pochowany powinien bydź bez żadney opłaty. —

d) Dla kontrollowania Przychodow z opłat pokładnego, przeznaczonych na utrzymanie Cmentarzow dodane będą każdemu Kościołowi dwie Osoby, znane i w stanie odpowiedzialności będące, ktorych obowiążkiem będzie czuwać, aby Opłaty te co do Miasta Krakowa wnoszone były do Kassy Publiczney, co zaś do Okręgu, aby takowe na właściwy cel zostały obracanemi. Prawo prezentowania mający, wybierą w własnych Parafiach, dopiero rzeczone Osoby i Rachonki od tychże corocznie odbierać będą.

Krakow dnia 10. Czerwca 1816.

(podpisano) *Mięczyński*, *Sweerts-Spork* *Reibnitz*, *Łancucki*, *Grodzicki*, *Bartsch*.

Zgodno z Orginałem świadczę
(podpisano) *Darowski Sekr: Kom: Org:*

Nro: 3035.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zmieniaiąc Rozporządzenie zeszłego Rządu, Dekretami Krolewskiemi w Warszawie na dniu 24. Grudnia r. 1807. i w Drezdnie na dniu 18 Stycznia r. 1810. zapadłemi, obiawione; w sposob aby do teraznieyszego wewnętrznego Podziału Kraiu i Organizacyi Władz zastosowane bydź mogły, stanowiemy co następuie. —

Artykuł 1.

W każdey Gminie Miasta Krakowa i w każdey Wsi lub Miasteczku w Okręgu, sporządzona będzie Księga Ludności wszystkich Osob w niey mięszkaiących. —

Artykuł 2.

W Gminach Miasta Krakowa i w Jego Okręgu, Woyci osobiście takowe Księgi sporządzać będą. —

Artykuł 3.

W Księdze Ludności, zapisanemi bydź powinny, Osoby oboiey Płci, z wyszczególnieniem Jch Jmienia, Nazwiska, Wieku, mieysca ostatniego zamięszkania, postanowienia, stanu, sposobu utrzymania się i Religii. —

Artykuł 4.

Księgi Ludności przez Woytow Miasta Krakowa, i Woytow w Okręgu w Podwoynych Exemplarzach sporządzone bydź maią, z ktorych ieden w Aktach Woytów, pozostaną, drugie zaś w Gminach Miasta Krakowa, Policyi Pośredniey, a w Okręgu Zastępcom Woytow Gminnych zostaną przesłanemi. —

Artykuł 5.

Aże tak Policya Pośrednia, iak i Woyci Gmin Wieyskich, mieć powinni wiadomość, o odmianach wydarzaiących się przez przenoszenie się Mieszkańcow, Woyci przeto w Gminach Mieyskich, Policyi Pośredniey, Zastępcy Woytow zaś w Okręgu swoim respective Woytom Gminy o wszystkich

wydarzaiących się odmianach donosić będą, a ci w nadesłaną sobie Księgę Ludności wciągać. —

Artykuł 6.

Urzędnicy Aktow Stanu Cywilnego, aż do zaprowadzenia nowych Kodexow obowiązani są respective Woytom lub Jch Zastępcom, dwa razy do roku, to iest w Styczniu i Lipcu donieść o każdey nowo narodzoney lub zmarłey Osobie, tudzież o każdey zaslubioney parze, z dokładnym wyszczegolnieniem Jch Jmion, Nazwisk i zamieszkania, a to końcem postawienia w stanie rzeczonych Woytow i Jch Zastępcow w Okręgu, aby woli powyższego Artykułu zadosyć uczynili. —

Ar-

Artykuł 7.

Woyci Gmin w Mieście Krakowie i w Okręgu odpowiedzialnemi są za niedokładne Księgi Ludności swey Gminy Wsi lub Miasteczka sporządzenie, teyże utrzymanie, i regularne Urzędowi Policyi Pośredniey w Mieście Krakowie, tak iak Zastępcy Woytow Woytom Gmin Wieyskich w Okręgu, odmian wydarzaiących się przesyłanie. —

Artykuł 8.

Żaden Mieszkaniec zaciągniony w Księgę Ludności, nie może porzucać zamieszkania swego, i przenosić się w inne mieysce, bez opowiedzenia się w Gminach Miasta Krakowa Właścicielowi Domu, ktory donieść o tym zaraz powinien swemu Woytowi Gminnemu

w Okrę-

w Okręgu zaś respective swoim Zastępcom Woytow, i bez zyskania na piśmie od ostatnich Zaświadczenia. —

Artykuł 9.

Włościanie oprocz tego opowiedzieć się powinni Właścicielom Gruntow, tymże oddać własność Gruntową, załogi, i uiścić się z obowiązkow Jnwentarskich, dla zyskania zakwitowania, ktore służyć Jm będzie do otrzymania Swiadectwa, od Zastępcow Woytow do wolnego przeniesienia się —

Artykuł 10.

Woyci Gmin Miasta Krakowa, wydaią Zaświadczenia do przeniesienia się w Okręg, — Woyci Gmin Wieyskich do przeniesienia się z Gminy iedney, do drugiey, lub z iedney Wsi do dru-

giey

giey, gdy te w iedney Gminie są położone, - w każdym zaś razie, czy to za doniesieniem sobie uczynionym przez Właścicieli Domow wedle Artykułu 8. czyli za wydaniem Zaświadczeń o przenoszących się, powinni donosić tamecznym Woytom lub Jch Zastępcom. —

Artykuł 11.

Gdyby Woyt Zaświadczenie wydać trudnił, na ten czas żądaiący go, uda się do Wydziału Spraw Wewnętrznych.

Artykuł 12.

W każdym przypadku wynoszący się z Gminy, lub Wsi, z Księgi Ludności teyże Gminy, lub Wsi przez Woyta, lub Zastępcę Woyta wymazanym bydż powinien, z dołożeniem w

Uwa-

Uwadze, do ktorey Gminy Miasteczka lub Wsi wyniosł się. —

Artykuł 13.

Zaświadczenia przenoszącym się z mieysca na mieysce, w Okręgu, lub z Gminy Mieyskiey do Okręgowey, i przeciwnie wydawane, wyszczegolniać powinny, tak Głownych Osob, iak ich Familii, Jmiona, Nazwiska. wiek, mieysce urodzenia, mieysce dotychczasewego zamieszkania, ich Religią Stan, Professyą, Rzemiosło i sposob utrzymania się, z wyrażeniem Gminy, Miasteczka, i Wsi do ktorey wyprowadzaią się. —

Artykuł 14.

Mieszkaniec z mieysca do mieysca przenoszący się, w Gminie, Miasteczku lub Wsi, do zamieszkania od siebie o-

bra-

braney, przez Woyta lub Zastępcę Woyta do Księgi Ludności wpisanym bydź powinien, Woyt iednak ani Zastępca Woyta, niemoże dopoty, ani do Księgi Ludności przybyłego Mieszkańca zapisać, ani mieszkania przybyłemu w tey Gminie, Miasteczku lub Wsi dozwolić, dopòki przybywaiący Mieszkaniec niezłoży przed Nim zaświadczenia Artykułem 10. przepisanego. — Od czego iednak wyiętemi są przenoszący się z Gminy iedney do drugiey, w Mieście Krakowie wedle obmowy Artykułu 8. tych bowiem na zameldowaniu dokładnym przez Właścicieli Domòw, Woyci Gmin w Księgi Ludności wciągać będą. —

Ar-

Artykuł 15.

Ani Woyt, ani Zastępca Woyta, zwłoczyć niemoże wyprowadzenia się Mieszkańcom z iednego na drugie mieysce, lecz opowiadaiącym się i żądaiącym, natychmiast i bezpłatnie przepisane Zaświadczenie wydać powinien, pod Karą dla Woyta Złł: 30. a dla Zastępcy Złł: 10. wyiawszy -- gdyby żadaiacy tegoż Włościanin nieokazywał Artykułem 9. wzmiankowanego zakwitowania. -

Artykuł 16.

W razie gdyby Właściciel Gruntu trudnił wydanie zakwitowania, pomimo iż Włościanin z Należytośći od Niego przypadaiących uiśćił się, Woyt Gminy spiesznie rozpoznać powinien powody zatrzymania i Wydziałowi Spraw We-

wnętrz-

wnętrznych i Sprawiedliwości Spor ten po rozstrzygnienie odesłać. —

Artykuł 17.

Jeżeli z iedney strony dozwolono iest każdemu wolne z mieysca na mieysce przeprowadzenia się, tak z drugiey strony niemoże uniknąć surowych kar ten, ktory samowolnie bez opowiedzenia się i zachowania porządku powyższemi Artykułami przepisanego, opuszcza mieysce zamieszkania, i przenosi się na inne. —

Artykuł 18.

Dlaczego stanowi się, iż każdy bez przepisanych formalności opuszczaiący mieysce zamieszkania swego, ukaranym zostanie karą pienięźną Złł: 30. lub iedno tygodniowym Aresztem. —

Ar-

Artykuł 19.

Każdy przyimuiacy na mieszkanie do Domu swego Człowieka z Familią, lub bez Familii, niezameldowawszy Go właściwemu Woytowi w Mieście Krakowie, i Zastępcy Woyta w Okręgu, ukarany zostanie karą 6. Złł: lub iednodniowym Aresztem, rowney karze ulegnie Mieszkaniec Domu w Mieście Krakowie, gdy niedoniesie Woytowi o wyprowadzeniu się Mieszkańca w inne mieysce. —

Artykuł 20.

Gdy zaś Człowiek nowo do Miasta Krakowa z Okręgu i przeciwnie, lub też z inney Wsi lub Miasteczka i Gminy Wieyskiey przybyły, przez Właściciela Domu Woytowi lub Zastępcy Woy-

ta zameldowany zostanie, a zaświadczenia przyzwoitego złożyć niebędzie w stanie, takowego Woyt lub Zastępca Woyta za poprzednim przez siebie Wywodu słownego sporządzeniem pod pewną Strażą do właściwey Gminy, Miasteczka lub Wsi odeszle, a Urzędnik owego mieysca, z ktorego Człowiek wyszedł odebrawszy onego, ieżeli iest Woytem Gminy sam, ieżeli zaś Zastępcą Woyta do Woyta Gminy, dla wskazania nań Kar Artykułem 18. przepisanych odeszle. —

Artykuł 21.

Niemogą bydź pod Artykuł 20. podciągnięci, ci ktorzy nieopuszczaiąc swego zamieszkania, dla swych lub im zleconych interessow, odbywaią Podroż, i dla ich załatwienia czas nieiaki pozo-

stać muszą, takowi bowiem co do swego czasowego pobytu mieyscowey Policyi podlegaią i teyże przez Właścicieli Domow, podług trwaiących przepisów Policyinych meldowanemi bydź powinni. —

Artykuł 22.

Sołtysi i Urzędnicy wszyscy po Wsiach, odpowiedzialnemi są swym Zastępcom Woytow, za niedonoszenie o każdym przybyłym, z obcego mieysca Mieszkańcu, i za przekonaniem o niedopełnieniu tego, ulegną karze iedno tygodniowego Aresztu. —

Artykuł 23.

Każdy przybywaiący z obcego Kraiu Cudzoziemiec, i życzący sobie osiąść w tym Kraiu, ieżeli pozostanie w Mie-

 155

śćie Krakowie, winien się zameldować w Wydziale Policyi; i otrzymać od tegoż Wydziału Swiadectwo, za ktorym wciągniętym zostanie w Księge Ludnośći tey Gminy, w ktorey przemieszkiwać pragnie; -- ieżeli zaś w Okręgu, zameldować się winien iest Zastępcy Woyta, ten zaś o przybyciu iego właściwey Gminy Woytowi Rapport uczyni. —

Artykuł 24.

Woyci Gmin w Mieśćie Krakowie a Zastępcy Woytow w Okręgu, odbierać będą, od przybywaiących z obcego mieysca z Kraiu lub z Zagranicy Zaświadczenia, i takowe w Aktach swych zachowaią. —

Ar-

156.

Artykuł 25.

Wykonanie i dopilnowanie niniey-nieyszego postanowienia; Wydziałom Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.—

Działo się na posiedzeniu Senatu dnia 29. Sierpnia 1816. Roku. —

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu

Ad Nrm 690.

URZĄDZENIE
MILICYI PIESZEY I KONNEY
CZYLI
ŻANDARMERYI
W MIEŚCIE KRAKOWIE i JEGO OKRĘGU.

O MILICYI PIESZEY

TYTUŁ I.

O prawidłach uformowania Milicyi pieszey.

ARTYKUŁ 1.

Stósownie do Uchwały Konstytucyjney w Art. 22 służba bezpieczeństwa wewnętrznego i Policyi, odbywać się będzie w Mieście Krakowie przez Milicyą pieszą.

ARTYKUŁ 2.

Każdy Obywatel kraju wolnego Krakowskiego, osiadły, i nieosiadły, bez względu na urodzenie, stan, professyą i wyznanie, jest obowiązanym do służby Milicyiney przez 6 lat wieku swego, to jest od roku 20 skończonego do roku 26 dopełnionego.

ARTYKUŁ 3.

W tym celu księgi popisowe i sposób ich prowadzenia Ustawami byłego Rządu Xięstwa Warszawskiego, oznaczony, utrzymany nadal zostaje, z tą odmianą: iż popisowi będą rozdzieleni na dwa tylko Oddziały, z których pierwszy ma obeymować lata wieku 21. 22. 23. drugi zaś 24. 25. i 26.

ARTYKUŁ 4.

Duchowni wszelkich wyznań, Urzędnicy przez czas aktualney Funkcyi publiczney, Professorowie i Nauczyciele Szkół i Szkółek; Studenci dopóki w nauce zostają, od popisu i odbywania służby Milicyjney są wyjęci.

ARTYKUŁ 5.

Ludność popisowa jest zasadą proporcyi, w jakiey każda Gmina, tak Mieyska jak Okręgowa do potrzebney ilości Milicyi przykładać się powinna.

ARTYKUŁ 6.

Popisowi będą powołanemi do służby z pierwszego oddziału, drugi oddział w tym przypadku dopiero jest do niey obowiązany, kiedy pierwszy nie wystarcza.

ARTYKUŁ 7.

Wzrost i inne ozdoby ciała do wojska liniowego uważane, nie są konieczną własnością Milicyanta, samo tylko istotne kalectwo od popisu uwalnia.

TYTUŁ II.

O powołaniu i stawianiu popisowych do służby.

ARTYKUŁ 8.

Senat oznaczywszy ilość potrzebną do powołania, rozłoży ją zaraz na Gminy podług zasady w piątym Artykule oznaczoney. Rozkład takowy powinien wyrażać:

1) Ilość ogółową popisowych pierwszego i drugiego oddziału w całym kraju.

2) Ilość ogółową popisowych obydwu

Oddziałów w każdey Gminie.

3) Ilość dostawić mianych z proporcyi na każdą Gminę przypadłą.

ARTYKUŁ 9.

Wóyt każdey Gminy odebrawszy od Senatu zalecenie, i rozkład w Artykule poprzednim wspomniony, zwołuje na dzień wyznaczony Popisowych Oddziału pierwszego, a jeżeli sądzi, iż ten nie wystarcza razem i drugiego. Przyzywa także starszych Gminy swojey jako to: Sołtysów, Radnych, i t. p. w przytomności ich odczyta rozkaz Senatu i repartycyą wyżey pomienioną, i spisze Protokół zawierający Imienną Listę tych popisowych, którzy się stawili. Po uformowaniu takowey Listy zapisze z imienia i przezwiska z tych Popisowych, którzy się niestawili, i przyczynę ich niestawienictwa wyrazi.

ARTYKUŁ 10.

Los rozstrzyga pomiędzy popisowemi którzy z nich do pełnienia służby Milicyjney udać się są obowiązani.

ARTYKUŁ 11.

W tym celu Wóyt Gminy jawnie okaże, taką ilość gałek, lub tabliczek, lub innych znaków losowania, jaka liczba jest przytomnych Popisowych.

ARTYKUŁ 12.

Znaki wzwyż wspomnione składać się mają z dwóch kolorów odmiennych, jeden z nich oznaczać będzie tych, którzy do służby milicyjney udać się, drugi tych, którzy w domu pozostać mają. —

Liczba znaków do służby wskazujących będzie równa liczbie powołanych do niey z Gminy przez Senat. Liczba zaś znaków oznaczających pozostanie w domu, będzie taką, aby wyrównywała ilości popisowych do losowania zgromadzonych. Znaki pomienione razem zmieszane i do torby włożone zostaną, z którey potem każdy z popisowych z porządku zapisania na liście czytaney, jeden znak wyciąga. Ci, których los do służby przeznaczy, będą wymienieni w Protokóle, o którym rzecz w Art. 9. a który Wóyt z przytomnemi Starszemi podpisawszy Senatowi odseła.

ARTYKUŁ 13.

Gdyby który z popisowych bez słusznych przyczyn do losowania za pierwszą razą nie stanął, w drugiey kolei

traci prawo losowania i jako już przeznaczony do Milicyi uważany bydź ma. Jeżeli się nie stawi drugi raz, Wóyt Gminy użyje środków, i przez Żandarmeryą odstawi tegoż do Milicyi. W przypadku gdyby nie został wyśledzony a nie stanął trzeci raz, utraca na zawsze Prawo Obywatelstwa.

ARTYKUŁ 14.

Senat sądzi i stanowi, czy przyczyny niestawienictwa są słuszne lub nie?

ARTYKUŁ 15.

W przypadkach przewidzianych w Art. 13. upłynienie lat popisowych, nieuwalnia wszelako od popisu.

ARTYKUŁ 16.

Przeznaczony losem do służby Milicyjney, może się wyręczyć zastępcą przyzwoitey zdatności.

ARTYKUŁ 17.

Dający zastępcę jest za niego odpowiedzialnym przez lat 4. gdyby zastępca przed ukończeniem lat czterech uciekł, zastąpiony albo sam do służby stanąć, albo innego zastępcę dostawić i szkodę przez zbiega Skarbowi uczynioną nadgrodzić obowiązany.

ARTYKUŁ 18.

Wybrani losem do służby, obowiązani są stawić się w Krakowie na dzień

przeznaczony. Wolnym i bez żadney oznaki przymusu przewodniczy im Wóyt Gminy lub Jego Zastępca, a odprowadziwszy do Władzy od Senatu na to wyznaczoney, odbiera zaświadczenie z odstawy.

ARTYKUŁ 19.

Którýby z wybranych losem nie stawił się dobrowolnie, będzie odprowadzony przez Żandarma na mieysce przeznaczenia.

ARTYKUŁ 20.

Gmina obowiązana jest każdemu z popisowych, losem przeznaczonych do służby, wspólnym kosztem dać dwie koszule nowe, jednę parę butów dobrych nowych, siennik płócienny nowy i pięcio-

dniową płacę to jest Złp. trzy. Czas pięciodniowy przez który popisowy płacą z Gminy odebraną utrzymuje się, obrócić należy na pierwsze obeznanie tegoż z obowiązkami służby.

TYTUŁ III.

O czasie trwania służby Milicyjney i jey zmianie.

ARTYKUŁ 21.

Czas trwania w obowiązkach aktualney służby Milicyjney stanowi się lat cztery; jedna połowa pierwszego wezwania będzie pełnić służbę tylko przez lat dwa, wszystkie następne wezwania do 4ch lat aktualney służby są obowiązane.

ARTYKUŁ 22.

Milicya zmienia się całkowicie co lat 4ry a w jedney połowie co lat 2, pierwsza zmiana jedney połowy pierwszego wezwania zacznie się z końcem drugiego roku służby, stósownie do tego, co ustanowione w Artykule poprzednim. Los przeznaczy kto ma wyjść, kto zostać, kwoli czemu będzie włożone do torby tyle znaków, ile jest Milicyantów. Jedna połowa tych znaków oznaczać będzie wyjście, druga w kolorze odmiennym pozostanie w służbie. Każdy Milicyant w właściwey kolei znak jeden wyciągnie. Wszystkie następne zmiany dziać się będą przy skończeniu dwóch lat bez losowania, tak, że połowa dawnieysza, która dopełniła lat 4ch, z służby wychodzi, a natychmiast taka sama ilość świeżych popisowych do służby przychodzi.

ARTYKUŁ 23.

Kto wysłużył lat 4ry wolnym jest od dalszey służby ciągłey milicyjney, lecz w przypadku jakiego zamieszania, lub innego z bezpieczeństwem publicznem związek mającego wydarzenia, może bydź użyty w Gminie w którey mieszka do posługi na czas trwającey potrzeby. Obowiązki takowe rozciągają się jeszcze do lat 3, po których ukończeniu wcale im nie podlega. W przypadku przewidzianym wolno nawet użyć drugiego popisowego oddziału na pomoc, jeżeliby pierwszy służbie czynney niewystarczał.

ARTYKUŁ 24.

Wychodzący z Milicyi losem lub przez koley zmiany, może przyjąć zastępstwo, może także jeżeli chce deklarować, że

dłużey za tę lub owę Gminę w służbie pozostaje. Gmina za którą się do dalszey służby deklarował jest od dostawy nowego popisowego wolna.

TYTUŁ IV.

O ilości Milicyi pieszey, jey składzie, żołdzie, ubraniu, broni, koszarach i lazarecie.

ARTYKUŁ 25.

Na zasadzie obrachowaney potrzeby Osób, których służba bezpieczeństwa publicznego i Policyi wymaga, stanowi się liczba Milicyi pieszey 308 Głów, które podzielone będą na dwie kompanie.

ARTYKUŁ 26.

Kompanią składać będzie:

1. Kapitan
1. Porucznik
1. Podporucznik
1. Sierżant starszy
4. Sierżantów
8. Kaprali
2. Doboszów
136. Milicyantów.

154.

ARTYKUŁ 27.

Cały oddział Milicyi z dwóch kompaniy złożony, zostaje pod kommendą jednego Kommendanta, będzie także Officer płatnik dla obydwóch Kompaniy z płacą Kapitańską, który oraz obowiązki Adjutanta pełnić będzie.

ARTYKUŁ 28.

Milicya nie bierze żadnych racyj, jest płatna z Skarbu publicznego, żołd dzienny stanowi się następujący:

Komendant łącząc w to utrzymywanie koni własnych, kwaterę opał i światło	Złp.	13. — —	
Oprócz żołdu zaś pobierać będzie na Bióro	Złp.	255. — —	
Kapitan	—	6 gr. 15.	
Officer płatnik i Adjutant razem . .	—	6 gr. 15.	
Porucznik	—	5 — —	
Podporucznik	—	4 — —	
Sierżant starszy czyli Feldfebel . . .	—	1 — 10.	
Sierżant	—	1 — —	
Kapral	—	— — 21.	
Dobosz	—	— — 20.	
Milicyant	—	— — 18.	

Ogół żołdu rocznego czyni Zp. 86,955 gr. 5.

ARTYKUŁ 29.

Ubiór Milicyanta, Dobosza, Kaprala, i Sierżanta, będzie kurtka, spodnie, spencer i furażerka sukienne, niemniey halsztuch na miesięcy dwadzieścia cztery, dwie pary czechczerów płóciennych, dwie koszule, jedna para bótów, jedna para przyszycia na miesięcy dwanaście, płaszcz na lat cztery, kaszkiet na lat 6. oporządzenie zaś Milicyanta składa jedynie patrontas z pasem, szlufką w którym bagnet, i trok do płaszcza. Podofficerowie, Kaprale, i Dobosze mieć będą pendenty, oporządzenie pierwszych na lat 18, drugich na lat 9. starczyć powinno. Koszta ubioru i oporządzenia wyrachowane są oddzielnie i czynią rocznie Złp. 22,619 gr. 27.

ARTYKUŁ 30.

Milicyant będzie uzbrojony karabinem

i bagnetem, Podofficerowie zaś i Dobosze pałaszami. Broń się uważa za wieczyście trwałą. Koszta pierwszego jey sprawunku jako nadzwyczayne nie wchodzą w Budget roczny. Na przypadkową reparacyą broni będzie odciągano co miesiąc od gaży Milicyanta grosz polski jeden.

ARTYKUŁ 31.

Oprócz Kommendanta, który jak powiedziano w Arty: 28. mieć będzie na własnym koszcie stancyą opał i światło, wszyscy Officerowie i Milicyanci będą stać w Koszarach, koszta opału, światła i wszelkich potrzebnych rekwizytów w Koszarach, niemniey opał i światło dla wart wyrachowane są oddzielnie, i czynią rocznie Złp. 7,831 gr. 8.

ARTYKUŁ 32.

Fizyk i Felczer Okręgowi będą pełnić obowiązki Urzędników Zdrowia w Lazarecie Milicyi, oddzielnie za to nie będą płatni, kontentując się płacą, którą Skarb daje za usługę Okręgową.

Na Medycynę będzie odtrącano z gaży Milicyantów po jednym groszu co miesiąc, Podofficerowi zaś i Doboszowi po dwa grosze. Skarb prócz tego dopłaca Złp. 600. salvo Calculo.

TYTUŁ V.

Urządzenie ogólne.

ARTYKUŁ 33.

Milicya tak piesza jak konna stoi pod zwierzchniemi Rozkazami Senatu, Kommendant odbiera jego Rozkazy i podaje

Rapporta. Officerowie i Milicyanci wykonają przysięgę na wierność Senatowi.

ARTYKUŁ 34.

Będzie przepisany od Senatu dla Milicyi Regulament służby i Kodex karności. Występki Kryminalne któreby Osoba do Milicyi należąca popełniła, będą sądzone w drodze zwyczayney przez Sądy Krajowe.

ARTYKUŁ 35.

Pierwszy raz Kommissya Organizacyina nominować będzie Officerów, na potym nominacya tychże do Senatu należy. Sierżantów przedstawia Kommendant, a Senat nominuje, Kaprali sam Kommendant stanowi.

Kopia do Nru 2,835.
Nro. Dziennika 467.

Działo się na Sessyi dnia 26. Mca Lipca 1816 Roku.

Kommissya Organizacyina przez Trzy Nayjaśnieysze Dwory ustanowiona.

Dla dopełnienia Statutu Organicznego wydanego dla Milicyi, Kommissya dodatkowo stanowi, że naywyższa Kommenda Milicyi jest przy Prezesie Senatu, i od tego Kommendant Milicyi odbierać będzie rozkazy, jakoteż zdawać Mu swoje Rapporta.

(podpis:) *Sweerts Spork.*
Darowski K. O. S.

Do prześwietnego Senatu
Miasta Wolnego Krakowa i jego Okręgu.

Nro 2952.

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Mając sobie przez Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych przełożone życzenie Zgromadzenia Mieszkańców Wyznań Ewangielickich, ażeby mu własność oddanego z mocy Uchwały Senatu z dnia 27 Lipca r. b. do liczby Obrad 863 zapadłey na Dom Modlitwy, byłego Kościoła S. Marcina w Krakowie była zapewnioną, równie jak Domów liczbami popisowemi 108 i 109 oznaczonych;

stósownie do Uchwały Naszey w dniu dzisieyszym do liczby Obrad 914 zapadłey, postanowiliśmy i stanowimy:

ARTYKUŁ 1.

Były Kościół S. Marcina, tudzież przyległe onemu Gmachy liczbami popisowemi 108 i 109 oznaczone, przy ulicy Grodzkiey w Krakowie położone, z całym Obwodem jak dawniey do zabudowań Klasztornych Zgromadzenia Panien Karmelitanek należały, przeznaczamy na Dom Modlitwy, mieszkania Pastorów i Urzędników Kościelnych Wyznań Ewangielickich, tudzież na szkołę, którą toż Zgromadzenie założyć zamyśla, i na ten zamiar rzeczone Gmachy Zgromadzeniu Mieszkańców Wyznań Ewangielickich wiecznemi czasy odstępujemy i za własność

Jego deklarujemy, zastrzegając tylko ponoszenie ciężarów publicznych, jakie do tych Gmachów są lub mogą bydź w czasie przywiązanemi.

ARTYKUŁ 2.

Zgromadzenie, w przeciągu 6 miesięcy, a naydaley do końca miesiąca Marca następującego roku 1817, ma przedstawić Władzom przyzwoitym do zatwierdzenia Plan przedsiębrać się mającey Gmachów tych reparacyi, w przeciągu zaś następnych lat 6 fabrykę zupełnie ukończyć.

ARTYKUŁ 3.

Zgromadzenie nie będzie władnem nic z powyżey wyszczególnionych Gmachów odprzedawać, ani po wyreparowaniu na inny użytek obracać, jak tylko na oznaczony Artykułem 1. ninieyszego Postanowienia.

ARTYKUŁ 4.

Gdy część namienioney Budowy ma bydź na Szkołę obróconą, urządzenie oney do przepisów Krajowych zastósowane, Władzom nad oświeceniem publicznem w Kraju czuwającym do zatwierdzenia przedstawionem bydź będzie powinno. Wykonanie ninieyszego Postanowienia w czem do kogo należy polecamy.— Działo się naPosiedzeniu Senatu w Krakowie dnia Osmego Sierpnia Tysiącznego Ośmsetnego Szesnastego roku.

WODZICKI.

Mieroszewski, S. J. S.

Nro 3255 Dzien: Gł: Senatu.

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Zważywszy, iż z powodu zmiany Władz Administracyjnych byłego Xięztwa Warszawskiego, i zaprowadzenia innych, w duchu konstytucyi przez Trzy Nayjaśnieysze Dwory Krajowi temu nadaney, Rozporządzenie względem Diet przez Urzędników Administracyjnych pobierać się mianych, Dekretem Króla Imci Saskiego w dniu 18 Lipca r. 1810. w Pilnitz wydanym ogłoszone, więcey

obowięzującem stać się nie może, na wniesienie Wydziału Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, stanowimy co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Urzędnik Administracyjny, bądź obierany, bądź mianowany przez Senat, pobierający płacę, lub tey niepobierający, oddalający się z mieysca swego urzędowania, w zamiarze dopełnienia rozkazów Rządu, dotyczących jedynie Interessu publicznego, żadnych diet likwidować nie ma prawa.

ARTYKUŁ 2.

Wóyci Gminni odbywając Commissoria za obrębem swych Gmin, na żądanie Stron prywatnych, lub za rozkazem Rzą-

du w zastępstwie właściwych Wóytów Gminnych w Art. 4. wytkniętych, pobierać mają prawo, od tychże Stron, na których koszt zesłanemi są, po Złp. sześć dziennie.

ARTYKUŁ 3.

Urzędnicy z Skarbu płatni za odbywanie Commissoriów w Okręgu, w przedmiotach prywatnych lub w zastępstwie Wóytów Gminnych, pobierać będą diety wyrównywające połowie pensyi Etatem do ich stopnia przywiązaney.

ARTYKUŁ 4.

Senat lub Wydziały wzywać i wyznaczać będą Wóytów Gminnych lub innych Urzędników przez Senat mianowa-

nych do odbywania Commissoriów opłatę diet za sobą pociągających, w następujących przypadkach:

a) Gdy Strona nie mając dostatecznego w Urzędniku Gminy swey zaufania wyłącza Go; i takowe oświadczenie gruntownemi przyczynami poparłszy, Wydziałowi na pismie czyni.

b) Kiedy Wóyt Gminy tey, w którey przedmiot rozpoznaniu podpadający znayduje się, rzecz niedokładnie wystawi, tak, iż wyższe Władze dostatecznego, a do wydania decyzyi potrzebnego objaśnienia powziąść nie mogą.

c) Kiedy Wóyt Gminny jest jedną z Stron spór wiodących, w których to zdarzeniach, a mianowicie w pierwszem, koszta diet ponosi Strona żądająca Kommissyi, w drugiem, ponosi

Wóyt Gminy, który stał się przyczyną ich ponoszenia, w trzeciem koszta diet ponosi Strona przegrywająca.

ARTYKUŁ 5.

Diety rachowane bydź mają nie tylko za dzień pracy, ale i za czas użyty na odprawienie podróży, w którey naymniey 6 mil na dzień Urzędnik odprawić powinien.

ARTYKUŁ 6.

Urzędnik delegowany na Commissorium, winien jest naymniey 6 godzin na dzień pracy poświęcać.

ARTYKUŁ 7.

Urzędnik udający się na Kommissyą

w wypadkach Art. 5tym wytkniętych, powinien sobie mieć dostarczony przez Stronę powóz i konie do odbycia tam i na powrót podróży, na co wyłożone przez niego koszta, Strona przegrywająca zwrócić powinna, równie Strona może upoważnić Urzędnika delegowanego do wzięcia koni pocztowych, oświadczając temuż wolą swoją pismiennie, i upomnieć się zwrócenia kosztów u Strony przegrywającey.

ARTYKUŁ 8.

Po odbytey czynności Urzędnik, winien złożyć Władzy od którey delegowanym został, Likwidacyą diet, popartą świadectwem Władzy mieyscowey o dniach strawionych, i odległości mieysca odbytey Kommissyi od mieysca zwyczaynego

urzędowania Kommissyonującego, po sprawdzeniu którey, i przyznaniu, wypłacenie należytości Stronie wskazanem zostanie.

Pilnowanie wykonania ninieyszego Postanowienia, Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości polecamy.

W Krakowie dnia 11 Września 1816 r.

WODŻICKI

Mieroszewski
Sekr. Jlny Sen.

190.-

Do Nru 3491.

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Na wniesienie Prezesa Sądu Appellacyinego, względem Prawideł wedle których Prenotacya Tax i Stęplów Stronom Ubóstwo udowadniającym, a w Trybunale Appellacyinym i I^{szey} Instancyi Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, Spory wiodącym odbywać się ma; postanowiliśmy i stanowiemy co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Strona znaglona do rozpoczęcia processu, w obuch powyżey rzeczonych Try-

bunałach, a zostająca w stanie Ubostwa, i niemożności wyłożenia z góry kosztów na opłaty Stępla i Taxy Sądowe, winna bydź opatrzoną w świadectwo Ubostwa, przez Plebana tey Parafii w którey jest zamieszkałą wydane, a przez dwóch Obywateli w Gminie osiadłych i Wóyta Gminy poświadczone.

ARTYKUŁ 2.

Otrzymawszy Swiadectwo w poprzedzającym Artykule wymienione, udać się ma do Prezesa Trybunału, końcęm dozwolenia Prenotacyi, w Prośbie jednak wyrazić powinna z kim i o co ma Spór prowadzić.

ARTYKUŁ 3.

Dozwolona Prenotacya kommunikowana będzie Kassyerowi Sądowemu, dla

wydánia jey stronie, który winien jest utrzymywać do tego porządne Protokóły, Indexem opatrzone, i Prenotacye wciągać.

ARTYKUŁ 4.

Każda Prośba przez stronę mającą Prenotacyą do któreykolwiek Władzy w Sprawie na którą koszta są prenotowanemi podana, przyjęta bydź nie może, dopóki wprzód kommunikowaną nie zostanie Kassyerowi Sądowemu końcem zapisania w Protokóle należytości Stęplowey od niey wypadającey.— To samo rozumie się, o wszelkich czynnościach przez Urzędników Sądowych jakoto Pisarzy, Komorników, Woźnych i t. p. dopełnianych a opłaty Stępla wymagających, i te nie mogą bydź dokonane, dopóki przez Kassyera wciągniętemi do Protokółu nie zostaną. — Każde takie wciągnienie na

piśmie do Urzędu mającym bydź podanym zapisane bydź powinno.

ARTYKUŁ 5.

Strona przegrywająca, Stronie wygrywającey Prenotacyą mającey pod odpowiedzialnością w przód płacić lub Jey innym sposobem wynadgradzać nie powinna, aż taż strona z opłaconych prenotowanych Tax i Stępla, kwit Kassyera Sądowego okaże.

W Krakowie d. 30 Września 1816 r.

(podpisano) WODZICKI
Prezes Senatu.
Mieroszewski
Sekr. Jlny Sen.